

Apocaripsi

Rob'rãsutuzéb ãma za ĩropsihâi're mono zém na, Zuwã te te ãma ĩrob'ui'éérézé

Ībaihã wasu'uzé

Ã ĩbaihã na rob'ui'ééré'wa hã Zuwã na ĩsisi hã, Zezusihi zadawa wasu'u'wa. Ta hã Zezusihi wasu'uwẽ na te te dama 're rowasu'u za'ra mono 'ru te, si'ĩhi wapsi, ma tō sērē ni, dazazéb 're, Patemosi na rob're za'iti nhisi ãma. Tame sãmra ré, ma tō rob'ui'ééré, ã ĩbaihã na hã.

Ã ĩbaihã hã Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Zezusihi zazei'wa, siré 're ĩsi'rã'õtō za'ra mono norĩ ma, ma tō rob'ui'ééré, 7 na tiza'rui mono bâ 're ĩsi'rã'õtō mono norĩ ma hã. Tinhimi'ui'ééré na ma tō tãma roti za'ra, siptete sina Zezusihi ãma 're nomro u'âsi mono da, danhib'rata te te 're robzépata za'ra mono nherē, te te 're rēme za'ra mono tō da.

Sõtō 'rowim ne, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te tãma 're ĩ'awaihu'u mono na ma tō rob'ui'ééré, Zuwã hã. Satanasihi nhiptetezé hã za ĩsi'utōrízém na ma tō rob'ui'ééré, Zezusi za te te ãma ĩ'ai'utézém na hã, rob'rãsutuzéb ãma.

Ãhãna hã Zuwã hã sõtō 'rowim ne, marĩ te te ĩ'ab'madâ'â mono zém na rob'ui'ééré hã wa te 're sōré za'ra mono wanhã, wama pire za'ra di, wa te ĩwaihu'u za'ra da hã. E marĩ wa. Za 're ĩromhãimana mono zém na, te te rowasu'u mono wa, wanhowa, duré zahadu te te wama romhãi're mono õ wa.

Zuwã hã ma tô te te sima 're wa'awẽ, ĩpire hã wazô 're wairébé mono wa, 're wapahi za'ra mono tã da. E marĩ wa. Zezu Cristu hã uburé dama pire uptabi wa, duré taha si dama pire na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ wada'uri'wa, 're hâimana mono wa.

¹⁻² Duréihã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô Zezu Cristuhu ma awaihu'u siro, tô sena na za romhutu na 're ĩromhâimana mono zém na, tinhib'a'uwẽ norĩ ma, te te duré waihu'u sirõmo za'ra da.

Taha wa, Zezusi hã ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã we satõ Zuwãhã u, marĩ te te tãma waihu'u da. Tawamhã ma tô ĩtẽme wi. ĩtẽme wisi wamhã, Zezusihi ma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sã'awi te te oto tãma ĩromhã'rézém na ma tô Zuwãhã ma waihu'u. Sõtõ 'rowim ne, ma tô marĩ hã sabu, da te 're ĩrosawẽrẽ za'ra mono ne. Taha wa, tô sena na te za oto Zuwã hã ãne aima ãma rob'ui'ére za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, uburé marĩ hã te te ĩ'madã'ázém na, tô sena 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiwaihu'uzém na hã, Zezusi hã sena na te te ĩwaihu'uzém na hã.

³ Tawamhã ãhã wasu'u hã za 're ĩromhâimana mono zém na ni'wa te te dama 're sãré mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za. Duré, ãhã wasu'u hã ni'wa te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za. ãma ronomro õ ré, te za 're romhâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩwaihu'uzém na hã. Taha wa, ni'wa hã hâimana nhimiza'rese sina, te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za.

Azi'a na ti'a nhisi ãma ĩsazei'wa norĩ, Zuwã te te ĩsawi za'ra zé wasu'u

⁴ Wa hã, Zuwã. Īnhimi'ui'éré na wa ãma asawi za'ra wa'wa, Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Zezusihi zazei'wa, asiré 're asi'rã'õtõ u'âsi za'ra wa'aba mono norĩ hã, 7 na daza'rui mono bâ 're ai'rã'õtõ aba mono norĩ hã.

Wa hã wa ai'ãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, ãma 're anomro aba mono da. Ta hã duréihã marĩ õ uptabi ré, ma tô 're hâimana u'âsi. Ōne u'âsi te za duré 're hâimana. Hâiwa ãma te 're sãmra u'âsi, danhib'apito simasisizém na. Duré Īpě'ězani zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã te 'Re ĩhâimana u'âsi mono simasisizé uiwada 're hâimana u'âsi. Ta hã Īpě'ězani hã 7 na ĩsimiromhuri hã.

⁵ Zezu Cristuhu zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã dama ĩ'umnha, te simi'ě na 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'uwē 'wa da hã. Ta hã ma tô dawana tihâiwa'utu 'rata, ĩhâiba si'utõrĩ waihu'u õ na. Uburé ti'ai ãma danhib'apito norĩ nhipai u, Zezusi hã. Misi, Danhib'apito uptabi, te 're hâimana.

Ta hã te te 're wa'azawi pese. Taha wa, ma tô wazada dârâ. Wazada dâ'â wamhã, ĩwapru ma tiwi puru. Tawamhã wawasété na 're wanomro mono ré, ma tô tiwapru na tidâ'âzém na te te 're wa'a'upsõ, wawasété ãna ãma 're wanomro mono da oto.

⁶ Ma tô duré te te 're wa'apisutu, Īmama ma, wa te da'ãma 're romhuri u'âsi za'ra mono da, sasedoti

norĩ ne, Īsib'apito ma hã. Ma tô duré te te 're wa'apisutu, Īsadawa para, wapire na 're wahâimana za'ra mono da. Ta hã Zezusi hã wẽ uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa, âma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

⁷ Ma'ãpé, asiwi waihu'u pese za'ra wa'aba. Zezusi hã te za wei mo, hâiwa'a na. Wei morĩ wamhã, uburé te za dasiwi 'madâ'â za'ra ni. Ī'a're wi, siwi ĩwa're'wa norĩ hã te za duré 'madâ'â za'ra, siwi ĩwĩrĩ'wa norĩ hã. Tawamhã da'upsâtã mono bâ te za sô aiwa'õ za'ra ni, daro mono bâ. Tô sena te za âne hã tiromhâiba.

⁸ 'Re ĩhâimana u'âsi mono, dama ĩsiwaihu'uzé hã, âne: “Wa hã ĩmorĩ'rata na, wa tô 're ĩhâimana u'âsi. Ōne u'â, wa za duré 're ĩhâimana u'âsi. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherẽ, ĩsarina ĩsi'utõrĩ õ di za.” Āne uburé Danhib'apito uptabi hã ĩsiwasu'uzé hã.

Zuwã hã Zezusi te te ĩsabuzé wasu'u, sõtõ 'rowim ne

⁹ Wa hã Zuwã, asisãnawã wa'wa. A norĩ wa'wa hã Zezusihi âma si 're anomro aba mono wa, danhimirob'manharĩ, 're ĩsépata za'ra wa'aba mono ne, wa duré te 're robzépata, asine za'ra wa'aba, Zezusihi âma si 're ĩmorĩ wa. Zezusihi âma si wasiré 're wanomro mono wa, wa duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe' 're wahâimana za'ra. Ta hã te za duré te te 're wa'apawaptob u'âsi, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono wa, wa te 're robzépata za'ra mono nherẽ, wawasété u tiwi 're wasipizari za'ra mono tõ da, wanhiptete u'âsi âma 're wanomro mono da.

Wa hã wa tô te dama 're sadawa wasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Tô sena na Zezusihi zazei'wa na wa tô duré dama 're ĩsiwasu'u u'âsi.

Taha wa, ma tô dasiwi ĩ'âri ni. Ma tô dasiwi ĩzatõrĩ ni, Patemosi na rob're za'iti nhisi u.

¹⁰ Tawamhã tame ĩnhamra ré, Wanhib'apito nhibâtâ na 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'ëzani hã ma tô ĩ'uihã pi'ra. Te te ĩ'uihã pi'rai wa, wa tô aimawi ĩhâiba, ĩhâiba waihu'u õ na. Tawamhã ĩhâiba waihu'u õ na ĩhâimana ré, wa tô ni'wai mreme hã wapa, ĩbabarâi hawi. Mreme 'râihã na te ĩma tinha, ĩsimnhihârâzé hârâ 'râihã na ne hã.

¹¹ ãne te ĩma tinha:

— Āhãna marĩ hã te za ĩ'ab'madâ'â mo. Tawamhã uburé ĩ'ab'madâ'â mono hã te za ĩbaihã na ãma ĩrob'ui'é. Āma rob'ui'ére parimhã, Zezusihi zazei'wa norĩ, 'ri nho'õmo mono bâ siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te za ĩbaihã hã ĩsõmri za'ra. 'Ri nho'õmo nhisi mono hã, ãne: Épézu, duré Esimina, duré Pedamo, duré Ti'atira, duré Sadesi, duré Piradépiza, duré Radiseza. Ā norĩ ma, te za asimi'ui'ére hã ĩsõmri za'ra, ĩsazei'wa norĩ ma, 7 na 'ri nho'õmo ãma 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ma hã. — ãne ma tô ĩma waihu'u.

¹² Tawamhã wa tô ĩsibabarâi u 'râihaipi'ra, ĩma ĩnharĩ'wa zõ. Sõ ĩsipi'rai wamhã, rob'u iwêzé sima'warazé hã 7 na ĩhâiba za'ra hã duré ĩsisiwimhã ĩro'o ré hã wa tô 'madâ'â za'ra. Rob'u iwêzé sima'warazé mono hã, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ. Te rob'madâ'â nherê, ĩnhotõ 'rowi te ĩrosawêrê ne, wa rob'madâ.

¹³ Tawamhã rob'u iwêzé wa'wa, te ni'wa hã za, aibã ne hã. ĩ'uza hãpa, ĩpara u te tiwi hãihaipra. Duré sõ'utu wasisi ré, te za. ĩsõ'utu wasisizé hã, oru 'manharĩ.

¹⁴ Duré ĩséré hã, rã uptabi di. Pone'ërebã zéré ne hã, rã uptabi di, ĩséré hã. Duré, ĩto hã, unhama ro'o

si'ubuzi ne te 're si'ubuzi zahuré.

¹⁵ Duré ĩpara hã ĩsi'uwazi waipo ne, te 're si'ubuzi zahuré. Duré ĩmreme hã, â'a'a 'rãihã ruru'u ne.

¹⁶ Wasi hã 7 na te tété za'ra, tinhib'rata nhimire niwĩ. Duré ĩsadai're hawimhã, sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa te da'o, ĩ'wa pe hã. Duré ĩ'ubu hã te rowa'a za'ëtê. Abzuma bâdâ te te 're ĩrowa'a mono ne, te rowa'a za'ëtê.

¹⁷ Tawamhã õ hã te 'madâ'â wamhã, wa tô ĩpapara aime sa'ëtê, ĩdâ'â ne, ĩpahi te. Tane nherê, ma tinhib'rata nhimire niwĩ ĩ'upi, ĩpahi tõ da. Āne te ĩma tinha:

— ĩma aipahi tõ. Wa hã ĩsãna'rata hawimhã marĩ õ ré hã, wa tô 're ĩhâimana. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherê, ĩsarina ĩsi'utõrĩ õ di za, wa hã. Ōne u'âsi, wa za 're ĩhâimana.

¹⁸ Wa tô dârâ aré. ĩdâ'â nherê, wa oto 're ĩhâimana u'âsi. ĩdâ'â waihu'u õ di za oto. Ma'ãpé, ãne hã waihu'u pese. Te ĩsima ĩpisutuzéb zarina, wa te te 're da'anho'reptu, adâ 're ĩhâimana za'ra mono zém hawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata, 're dahâimana u'âsi za'ra mono da.

¹⁹ Taha wa, uburé marĩ hã ĩ'ab'madâ hã te za ĩ'a'ui'é, ãhãna ĩpusi mono hã, duré nimahã na ĩpusi mono da hã.

²⁰ Āhãna wa za duré aima waihu'u. Wasi hã ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã ĩ'madâ hã, te ãma ĩsimiré'ézé hã waihu'u õ di, a hã. Duré rob'uiwê uparizé hã ĩ'madâ'â za'ra hã te ãma ĩsimiré'ézé hã, waihu'u õ di duré. Taha wa, wa za oto aima waihu'u, te ãma ĩsimiré'é zahuré zé hã, waihu'u da. Wasi hã 7 na ĩhâiba za'ra hã, ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã, ĩsazei'wa 'madâ'â'wa norĩ, te wasu'u. Duré rob'uiwêzé sima'warazé hã,

duré ĩsisiwimhã ĩro'lo ré hã 7 na ĩhãiba za'ra hã, ĩsazei'wa norĩ te wasu'u, 'ri nho'õmo mono bâ siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ hã. ãne te ãma ĩsimiré'é zahuré zé hã. — ãne ma tô ĩma waihu'u, ĩtẽme ĩwi hã.

2

Épézu ãma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ĩtẽme ĩwi hã ma tô duré ĩma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ĩrob'ui'é, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tâma ĩrob'ui'é, ãne:

“Wa hã wa ĩsi'uihã na aima roti za'ra wa'wa, wasi hã 7 na ĩhãiba za'ra hã ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã, duré 7 na rob'uiwézé sima'warazé wa'wa 're ĩmorĩ hã, oru 'manharĩ wa'wamhã.

² Épézu ãma ĩzazei'wa norĩ, uburé 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã ĩma waihu'u pese di. Asimi'ẽ na te ĩma 're ĩromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharĩ za'ëtẽ za'ra wa'aba mono nherẽ, aiwasété u 're aipizari za'ra wa'aba mono õ di, apã. 'Re ĩdanomro wasété mono norĩ nhimiroti hã te 're ĩwẽ'õ pese za'ra wa'aba mo. Ni'wa hã Zezusihi zadawa wasu'u'wa na aima siwasu'u za'ra wa'aba wamhã, awa'awi 're saze za'ra wa'aba mono õ di. ĩsimiroti hã te a'â 're ĩwapari za'ra wa'aba mo. Tawamhã ĩ'uwaibaba'õ na te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, awa'awi te asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, ĩsadawa nhipese na. Taha wa, te ã norĩ hã 're ĩwẽ'õ za'ra wa'aba mo.

³ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ētē za'ra wa'aba mono nherē, 're ĩrēme za'ra wa'aba mono ō di. ĩwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ō di. ĩãma si te 're aihâimana nhiptete za'ra wa'aba mo.

“Ăne wa tō te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono zém na hã.

⁴ Tane nherē, marĩ hã te ĩwi ro'wa'ré, te ai'ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa hã. Duréhã ĩzazei 'rata za'ra wa'aba hawimhã, aré aima ĩzawĩ pese za'ra wa'aba di. Aré aima dazawi pese za'ra wa'aba di duré. Tane nherē, oto aima dazawi prã za'ra wa'aba di, ĩzama.

⁵ Ma'ăpé, ĩãma asipo're pu'u za'ra wa'aba. 'Re ĩzawĩ pese za'ra wa'aba mono zém hawi ma tō asina ĩrosapari za'ra wa'wa. Taha wa, aiwasété wi, te za oto 're aipizari za'ra wa'aba mo, apâ. 'Re ĩzazei 'rata za'ra wa'aba mono hawi, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono ne, te za oto apâ 're aihâimana wē za'ra wa'aba mo. Ănei ō wamhã, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono ō wamhã, wa za atēme ĩmorĩ za'ra wa'wa, rob'uiwézé sima'warazé hã atē wa'wa hã te aiwi âri za'ra wa'aba da. Te aiwi âri za'ra wa'aba wamhã, robaba di za oto, ate za'ra wa'wa hã. Ăne, wa aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa.

⁶ Duré, misi asimirosa'rata za'ra wa'wa hã, ĩma ĩwē hã. Nicora'ihĩ nhimiroti wasédé hã te te 're ĩwapari za'ra mono norĩ hã te 're hâimana wasété za'ra. 'Re ĩhâimana wasété za'ra mono zé hã ĩma wē ō di, wa hã. Ta hã ĩsine 're wē'ō pese za'ra wa'aba mono wa, taha wa, ai'ãma ĩma 're rowē za'ra wa'aba mono di.

⁷ “A norĩ wa'wa hã asimipari pese aba wamhã,

ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, Īmama pē'ēzani hã ĭzazei'wa norĩ ma, te te ĭrotizém na hã. Āne ĭsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ĭwi sipizari āna Satanasihĩ āma te te ĭ'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma si, wa za tãma pisutu za'ra, rob'rãĩ u'â hã te te 're huri u'âsi mono da. Taha wede hã 'Re ĭhâimana u'âsi mono 're ĭsãmra u'âsi mono zéb āma te 're sa, rowē uptabi āma hã, ĭ'rã hã da te 're huri mono wa, dadâ'â āna 're ĭdanomro u'âsi mono zé hã. Āne Īmama pē'ēzani te te ĭrotizé hã.” — Āne ma tō Zezusi hã ĭma waihu'u, Épézu āma ĭsazei'wa norĩ, siré 're ĭsi'rã'õtō mono norĩ ma, te āma rob'ui'éré da.

Esimina āma ĭsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

⁸ Tawamhã Zezusi hã ĭtēme ĭwi hã ma tō duré ĭma roti, āne:

— Zuwã, te za oto ĭrob'ui'é, Esimina na 'ri nho'ōmo nhisi āma ĭzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĭwaihu'uzém na te za tãma ĭrob'ui'é, āne:

“Wa hã wa aima roti za'ra wa'wa, duréhã marĩ ō ré 're ĭhâimana mono. Uburé marĩ hã si'utōrĩ pese nherē, ĭsarina ĭsi'utōrĩ ō di za, wa hã. Wa za 're ĭhâimana u'âsi. Wa tō dârâ aré. Īdâ'â nherē, wa tō apâ hãĩwa'udu, 're ĭhâimana u'âsi mono da oto.

⁹ Īma waihu'u pese di, da te aima 're ĭrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zém hawi, 're ĭrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Duré, ĭma waihu'u pese di, asibrob'ō na 're ĭrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Tane nherē, te asibrob ahã ne, rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ĭnhimipawaptobzém na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa. Duré ni'wam norĩ hã te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'wa. Te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono zé hã ĭma waihu'u pese di. Ta

norĩ hã zudezu na 're poto za'ra mono zahã, te Satanasihi nhimiroti zarina si, siwa'ru 're hãimana za'ra.

¹⁰ Za 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono zém na hã asina 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. ĩwapari pese za'ra wa'aba. Wa'uburé hã nimahã na te za dama ai'mai'ru za'ra wa'wa, da te ai'maiwaibui wa'aba da, dazazéb 're, da te ai'manheme aba da, te te aipibu za'ra wa'aba da, tô sena ĩzaze za'ra wa'aba zô. Tawamhã 10 na bådã hã te za ai'ãma 'mai'ai'utõrĩ za'ra wa'wa, dazazéb 're ai'masimasa wa'aba ré hã, 'mai'robzépata za'ra wa'aba mono ré hã. Æne wamhã, ma'ãpé ĩ'mairême aba tõ. Tawamhã da te ai'manhimroi wa'aba zém na ai'masi'utõrĩ aba nherê, ĩ'mairême aba õ wamhã, dawĩ ĩ'mai'udã wa'aba õ wamhã, wa za aima wa'ãbã za'ra wa'wa. Rowẽ, wa za aima pisutu za'ra wa'wa, ĩ'rata 're ai'ubumroi u'ãsi aba mono da.

¹¹ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé ĩwapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pê'êzani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizé hã. Æne ĩsimiroti hã: ‘Ni'wam norĩ hã tidã'ãzéb u ĩwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ hã 're ĩdadã'ã zahu za'ra mono norĩ siré, te te 're robzépata za'ra mono õ di za, unhamã ro'o u'ãsi ãma hã. Robze na te za 're hãimana u'ãsi za'ra.’ Æne ĩmama pê'êzani te te ĩrotizé hã.” — Æne ma tô Zezusi hã ĩma waihu'u, Esimina ãma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'éré da.

Pedamo ãma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹² Tawamhã Zezusi hã ĩtême ĩwi hã ma tô duré ĩma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ïrob'ui'é, Pedamo na 'ri nho'õmo nhisi ãma ïzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ïwaihu'uzém na te za tâma ïrob'ui'é, ãne:

“Wa hã sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa ré ïza hã, wa aima roti za'ra wa'wa, ï'wa pese ré hã.

¹³ Ìma waihu'u pese di, 're ai'ubumroi wa'aba mono zé hã. Tame te Satanasihi nhimiwada'uri na 're dahâimana za'ra. Tame ma tô Átipasi hã dasiwi wĩrĩ ni asõ'a za'ra wa'aba, simi'ë na te te dama 're ïzadawa wasu'u mono hã. Tane nherë, asõ'a za'ra wa'aba da te dasiwi wĩrĩ nherë, tâma aipahi za'ra wa'aba õ di. Ìrëme za'ra wa'aba õ di duré. Õne haré te ïnhimiroti na si 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

¹⁴ Tane nherë, te duré marĩ hã ïwi ro'wa're, te ai'ãma ïwaihu'u za'ra wa'wa hã. Ni'wam norĩ hã ma tô aibâ nhimiroti na 're hâimana za'ra, Bara'ã na aibâ nhisi hã. Ta hã ma tô duréhã Baratihi ma te te 're roti, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, sadawa nhipese na te te 're roti wasété za'ra mono da, simiroti wë newa, ïsine 're hâimana wasété za'ra mono da. 'Re ïhâimana u'âsi mono upana, romhâiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tâma 're ïsõmri za'ra mono hã, ma tô Barati hã te te 're a'ru, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, te te 're huri mono da. Ma tô duré te te tâma 're roti pese za'ra, pi'õ, mro ré nherë, aibâ aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da, duré aibâ, mro ré nherë, pi'õ aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da.

¹⁵ Tane, te ãhãna ni'wam norĩ hã Nicora'ihhi nhimiroti wasété na 're hâimana za'ra, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã.

¹⁶ Ma'ãpé ãhãna hã aihâimana wasédé hã sahâri za'ra wa'aba, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba

mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono u. Aihâimana wasédé hã sahâri za'ra wa'aba õ wamhã, wa za ãma atême ãmorĩ su'u za'ra wa'wa, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono norĩ hã ãzadai're hawi sib'ézé 'wa si'uiwa ãsa'o na te ai'wapé za'ra wa'aba da.

¹⁷ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ãmama pê'ëzani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizé hã. ãne ãsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidã'âzéb u ãwi sipizari ãna Satanasihĩ ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma, wa za dasa ãse hã duréi te dama ãhâi're'õ hã te tãma 're anhomri, mana na dasa nhisi hã. Duré êtê'a, wa za te tãma 're anhomri ãhâiba mono bâ, ãsisi ãtém na ãma ã'ui'ére ré hã dama ãsa'rese'õ hã. Te te 're ãwaibui mono norĩ ma si waihu'u pese di, tinhisi ãté hã. ãne ãmama pê'ëzani te te ãrotizé hã.” — ãne ma tô Zezusi hã ãma waihu'u, Pedamo ãma ãsazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ére da.

Ti'atira ãma ãsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹⁸ Tawamhã Zezusi hã ãtême ãwi hã ma tô duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ãrob'ui'é, Ti'atira na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãzazei'wa norĩ 'madã'ã'wai ma. Te aima ãwaihu'uzém na te za tãma ãrob'ui'é, ãne:

“Wa hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, wa aima roti za'ra wa'wa. ãto hã te unhama ro'o si'ubuzi ne 're si'ubuzi zahuré. Duré ãpara hã te ãsi'uwazi waipo ne 're si'ubuzi zahuré.

¹⁹ Marĩ hã 're ã'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono zé hã ãma waihu'u pese di. Te 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré 're ãzawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo. Te duré ãma 're ãromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da

te aima 're rob'manharĩ wasété u'âsi za'ra wa'aba mono nherẽ, te ĩ'ãma si 're anomro u'âsi aba mo. 'Re ĩzaze na'rata za'ra wa'aba mono hawi, ĩma 're ĩromhuri za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te oto ĩma 're ĩromhuri pese za'ra wa'aba mo. Āne wa tô ĩsi'ãma aiwaihu'u za'ra wa'wa.

²⁰ Tane nherẽ, marĩ hã misi te ĩwi ro'wa're, te ai'ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa hã. Pi'õ ĩwasédé hã te ai'rata 're hãimana za'ra wa'wa, Zézabé na ĩsisi hã. Ta hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na te dama 're siwasu'u, taré. Āne dama 're siwasu'u mono nherẽ, te ĩzazei'wa norĩ ma, simiroti wasété na te te 're roti. Taha zarina, te ta norĩ hã pi'õ aimawi na mro ré nherẽ, ãma dawí 're simisaihuri za'ra. Duré pi'õ, mro ré nherẽ, aibã aimawi na te ãma dawí 're simisaihuri za'ra. Duré romhãiba 'manharĩ ãma 'Re ĩhãimana u'âsi mono upana 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tãma 're ĩsõmri za'ra mono hã te duré te te 're huri. Ta hã, pi'õ hã e niha te simiroti wasété nherẽ, ai'rata 're hãimana 'wa. E asiwi wẽ'õ za'ra wa'aba ãna.

²¹ Ta hã pi'õ hã simiroti wasété nherẽ, ãma ĩwa'a õ di aré, te ĩ'azârizéb da hã. Tiwasété wi sipi'ra da newa, wa tô aré te 're 'madâ'â. Tane nherẽ, tiwasété wi sipi'rai õ di, aibã aimawi na dawí 're ĩhãimana mono zém hawimhã.

²² Ma'ápé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Pi'õ hã tiwasété wi sipi'rai õ wa, wa za oto azã, te te robzépata za'ëté da. Si'ãma 're ĩhãimana wasété za'ra mono norĩ zama ã pi'õi hawi sipizari za'ra õ wamhã, wa za ĩsu hã za'ra, te te robzépata za'ëté za'ra da.

²³ Pi'õi 'ra ne 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã wa za duré hã za'ra, si'utõrĩ da, ĩsimiroti zarina

're hâimana za'ra mono wa. Tawamhã ãne te tãma rob'manharĩ za'ra wamhã, te za uburé ĩzazei'wa norĩ hã ãma ĩwaihu'u za'ra, pi'uriwi marĩ hã da te 're 'manharĩ za'ra mono newa, duré pi'uriwi danhimirosa'rada hã da te 're 'manharĩ za'ra mono newa, uburé marĩ hã te dawĩ 're ĩ'awaihu'u mono na hã. Uburé danhimirosa'rada hã ĩma waihu'u pese di, duré marĩ zô 're ĩdanhimnhasi za'ra mono zéb zama. Tawamhã ni'wam norĩ hã marĩ ĩwē hã te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zé wa'rãmip si, wa za marĩ ĩwē na te tãma 're awa'âbâ. Duré ni'wam norĩ hã marĩ te te 're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono zéb zarina si, wa za te 're ahâ za'ra.

24 “Pi'õ nhimiroti 're ĩwapari za'ra wa'aba mono õ norĩ ma si, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa, ĩzazei uptabi 'wa norĩ ma si. A norĩ wa'wa hã Satanasihi nhimiroti sima'uri pe hã dawĩ waihu'u za'ra wa'aba õ di. Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Te oto aima ãma sahu za'ra wa'aba õ di za, ĩnhimiroti ĩ'amo na hã ĩpire na hã, te te 're asi'wa'rutu tõ za'ra wa'aba mono da.

25 Õhõ na si te za asiptete na ĩ'ãma 're anomro aba mo, we ĩmorĩzéb u.

26-27 “Tawamhã ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ĩwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te 're ai'uté za'ra mono wamhã, duré rob'rãsutu u te tãma 're ĩwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, ta norĩ hã wa za pisutu za'ra, ĩzadawa para dama pire za'ra da, danhib'apito na 're hâimana za'ra mono da. ĩmama hã dama ĩpire da, sisadawa para te te ĩpisutu ne, wa za pisutu za'ra, daro mono bâ te te 're da'madâ'â za'ra mono da. Simiroti nhipete na te za te te 're dawada'uri za'ra. Ub'rē ne hã zé 'manharĩ hã da te 're ĩprub

za'ra mono ne, te za te te 're daprub za'ra.

²⁸ Duré awē u, wasi wawē 're ro'o pese mono ré, da'āma 're ĩ'awē za'ra mono ne, wa za romhâimanazép té, te tâma 're apisutu, rowē hã.

²⁹ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pē'ēzani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizé wasu'u hã.” — Āne ma tō Zezusi hã ĩma waihu'u, Ti'atira āma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtō mono norĩ ma, te āma rob'ui'ééré da.

3

Sadesi āma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ĩtēme ĩwi hã ma tō duré ĩma roti, āne:

— Zuwã, te za duré ĩrob'ui'é, Sadesi na 'ri nho'ōmo nhisi āma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, āne:

“Wa hã wasi hã 7 na ĩnhib'rata te ĩtété za'ra hã, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani hã 7 na te te 're ĩromhuri mono zéb ré, te 're ĩ'madâ'â mono, wa hã. Uburé marĩ hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã, ĩma waihu'u pese di. ĩnhimiroti na si 're anomro aba mono na, da te 're aiwasu'u za'ra wa'aba mono zahã, te aipē'ē 're, atâ'â ne 're anomro aba mo, ĩ'āma 're anomro aba mono zahã.

² ĩ'āma 're anomro zeĩ wa'aba mono da, ĩnhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima ĩpisutu za'ra wa'aba zéb zarina, ĩ'āma 're anomro aba mono õ di. Taha wa, ma'ãpé āma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Marĩ hã 're ĩ'manharĩ wē za'ra wa'aba mono zé hã, aiwi si'utõrĩ pese aba õ ré,

ma'āpé apâ ĩ'āma romhuri wē zé hã ĩ'āma asiwi sa'ētē za'ra wa'aba.

³ Ma'āpé duré ĩ'āma 're anomro na'rata aba mono zém hawi ĩnhimiroti hã aipo're na 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zém na, duré 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, ĩ'āma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Ta hã ĩnhimiroti hã te za 're ĩ'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Duré aiwasété wi te za 're aipizari za'ra wa'aba mo. Āne hã apâ ĩ'āma asipo're pu'u za'ra wa'aba ō wamhã, wa za oto aihã za'ra wa'wa. Nimahã na ĩsimisaihuri norĩ hã sô 're danhimipari za'ra mono ō nherē, danhorōwa u 're ĩsisi mono ne, wa za atēme ĩwisi 'wa, te aihã za'ra wa'aba da. Bâdâ hã atēme ĩwisi za'ra wa'aba zéb da hã waihu'u za'ra wa'aba ō di za.

⁴ Tane nherē, nima norĩ si Sadesi āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã te ĩ'āma 're anomro wē wa'aba mo, ai'umro wa'aba nherē. Da'uza hâirã da, hã upto wi da te 're ĩ'madâ'â pese za'ra mono ne, te aiwē na ĩ'āma 're anomro aba mo. A norĩ wa'aba si da'uza hâirã ne aiwasété āna 're anomro aba mono si, te za ĩsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're aiwēsâmri za'ra wa'aba mono wa, te za ĩ'rata 're anomro u'âsi aba mo.

⁵ “Duré ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ĩwi sipizari āna Satanasihi āma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã te za duré uza hâirã na ĩ'rata 're hâimana za'ra, āne hã. ĩbaihã na 're ĩdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ĩsimi'wara mono zém na ĩsisi ĩsimi'wara hã te tiwi pari za'ra ō di za. ĩmama nho'a, wa za sô'awi ĩnhib'a'uwē na te tãma 're wasu'u za'ra, hâiwa āma tãma ĩromhuri'wa norĩ nho'a zama.

⁶ “Asimipari pese aba wamhã, ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pē'ēzani hã ĩzazei'wa

norĩ ma, te te ĩrotizém na.” – Āne ma tō Zezusi hã ĩma waihu'u, Sadesi āma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtō mono norĩ ma, te āma rob'ui'ére da.

Piradépiza āma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

⁷ Tawamhã Zezusi hã ĩtēme ĩwi hã ma tō duré ĩma roti, āne:

– Zuwã, te za oto duré ĩrob'ui'é, Piradépiza na 'ri nho'ōmo nhisi āma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, āne:

“Wa hã 're ĩwasété mono ō, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, ĩnhimiropisutuzéb zarina, sena na te dama āma 're ĩ'a'uwaimrami mono 'wa hã. Duréihã Dawi hã te 're hâimana, dama ĩpire hã. ĩsōrōwa hã 'ri za'ētē uptabi di. Tame te ni'wa hã 're sãmra, 'ridawazéb ré hã, te te dama 're ĩ'ridawa mono da hã, duré te te dawī 're ĩ'ridawa nhito mono da hã. Tane wa hã, wa hâiwa āma ĩmama nhorōwa 'ridawazéb ré 're ĩhâimana u'âsi, ĩwétési. Wa hã te dama 'ridawa wamhã, ni'wa apã te te dawī sito waihu'u ō di. Duré te 'ridawa nhito wamhã, ni'wa te te 'ridawa waihu'u ō di.

⁸ “Duré 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã ĩma waihu'u pese di. Ai'umrore wa'aba nherē, dama aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ō nherē, te ĩ'āma si 're anomro wē wa'aba mo. Te duré ĩnhimiroti si 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo. Ma'āpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa tō asōwa 'ridawa za'ra wa'wa, ĩmama, da'āma 're ĩsib'a'uwē mono zéb u 're ašisi'aba mono da. Taha 'ridawa hã ni'wa te te aiwi 'ridawa nhito waihu'u za'ra wa'aba ō di.

⁹ Ma'āpé duré, waihu'u pese za'ra wa'aba. Satanasihi niwĩ 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã, e niha wa za tãma rob'manharĩ za'ra, ta norĩ ma

hã. Ta norĩ hã zudezu nherẽ, zudezu norĩ hãimana wẽ zém na 're ìhãimana za'ra mono na, dama 're siwasu'u za'ra mono zahã, te Satanasihĩ nhimiroti zarina si 're hãimana za'ra, sadawa nhipese na. Taha wa, wa za ãne tãma rob'manharĩ za'ra. Aipa-para te za 're sina wa'wa, tãma aipire za'ra wa'aba wa. Taha wa, te za aiwaihu'u za'ra wa'wa, te 're ì'asawi pese za'ra wa'aba mono na.

¹⁰ Da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherẽ, te aima ìroti za'ra wa'aba zéb zarina, ìmreme na si 're anomro aba mono wa, ma tô asina ì'uwaimrami za'ra wa'wa, ìnhimiroti hã. Taha wa, ropsi'utõrĩzéb u, za marĩ ìpipa hã ìwairébé mono hã wa za aima ba'a za'ra wa'wa, ìwasété norĩ, za te te ìda'apibui mono zéb ãma hã, ti'ai ãma daro mono bâ 're ìdahãimana za'ra mono norĩ hã.

¹¹ Atême ìmorĩ aba zé hã romhuture di oto. Taha wa, ma'ãpé asiptete u'âsi ì'ãma 're anomro u'âsi aba mono, 'Re ìhãimana u'âsi mono nhoprubzé hã da te aiwi 'mai'âri tõ wa'aba da.

¹² “Tawamhã ni'wam norĩ hã tidâ'ázéb u ìwi sipizari ãna Satanasihĩ ãma te te ì'ai'uté za'ra norĩ hã, ta norĩ hã wa za te 're pisutu za'ra, 'Re ìhãimana u'âsi mono ãma hãimana nhiptete na 're hãimana u'âsi za'ra mono da, 'ri uparizé, rési ãna 're ìsimasab u'âsi mono ne. 'Ri uparizé hã marĩ te te 're rési za'ra mono õ di. Tane te za 'Re ìhãimana u'âsi mono ma, simirosa'rata si'rúi ãna, ãma 're wata u'âsi za'ra. Taha wa, wa za ìhãiba na ãma ui'ére za'ra, ìnhib'apito nhisi hã. 'Re ìhãimana u'âsi mono te, 'ri nho'õmo nhisi na, wa za duré ìhãiba na rob'ui'ére za'ra. 'Re ìhãimana u'âsi mono te, 'ri nho'õmo nhisi hã, Zeruzarẽ ìtém na ìsisi hã, hãiwa hawi za te te we ìsi'ra hã, 'Re ìhãimana u'âsi mono hawi. ìnhisi tém

na, wa za duré ĩhâiba na rob'ui'ééré za'ra.

¹³ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pê'êzani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizém na.” — Āne ma tô Zezusi hã ĩma waihu'u, Piradépiza ãma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ééré da.

Radiseza ãma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã ĩtême ĩwi hã ma tô duré ĩma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ĩrob'ui'é, Radiseza na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, ãne:

“Wa hã tô sena, ĩ'umnhasi sina, sena na 'Re ĩhâimana u'âsi mono te dama 're sadawa wasu'u wê mono da, 're ĩhâimana mono. Wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiropoto waihu'u pese zarina, ropoto na'rata 'wa, 're ĩhâimana mono.

¹⁵⁻¹⁶ 'Re ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã ĩma waihu'u pese di. Wa za oto ãma aima romn-himiré'é za'ra wa'wa. Ā wahâ hã dama se ti, da te 're ĩ'âhuri mono da hã. Duré â wa'ro hã marĩ ĩse da, da te 're ĩ'âwa'ro za'ra mono da hã, dama wê di. Tane nherë, â wapu hã dama sei õ di, da te 're ĩ'âhuri mono da hã. Dama sei õ wa, te za sa'wari ni.

“Tane, te a norĩ wa'wa hã â wapu dama ĩsei õ ne, ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ĩ'ãma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zahã, te 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mo. ĩ'ãma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ 'wa'âhã, aré ĩma wê di. Tane nherë, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono nherë, ĩzazei'wa na asadawa nhipese na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, te da te 're ĩwasu'u wasété za'ra.

“Taha wa, â wapu ĩsei'õ hã da te 're ĩsa'wari za'ra mono ne, wa za oto aiwẽ'õ pese za'ra wa'wa.

17 “Ãne te duré 'râwi asima 're ĩharĩ za'ra wa'aba mo: ‘Wa norĩ hã wanhibro pese za'ra di. Marĩ zô wawi 're ro'wanhi'riti waihu'u za'ra mono õ di.’ Ãne te asima 're ĩharĩ za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, robzei'õ na si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ãne na 'râwi 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, wa ai'ãma 're ĩpẽ'êzé za'ra wa'wa. Asibrob ahâ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, asibrob'õ ne, te ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aipẽ'ẽ 're wa'aba hã. Duré da'uza õ na 're ĩdahâimana za'ra mono ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ai'uréwi. Datob'a na 're ĩdahâimana za'ra mono ne, te duré 're anomro aba mo.

18 Taha wa, wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa. Êtẽ'ubuzi pré oru uptabi hã ĩwazari'õ hã da te 're ĩ'ruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te dawí 're ĩ'uipra za'ra mono ne, te za ĩnhimiroti zô si 're asõpré wa'aba mo, ĩwẽ uptabi zô si, aipẽ'ẽ 're asibro pese ne, rowẽ na si ĩ'ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Duré da'uza hãirã hã te za da te dawí 're uipra za'ra, ãma 're dasi'uza za'ra mono wa, da te 're 'madâ'â ze za'ra mono da. Tane te za duré a norĩ wa'wa hã ĩwi 're ĩrowaptêrẽ u'âsi za'ra wa'aba mo, wa hã te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, ĩ'ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da, taha zarina, asisém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono tõ da oto. Duré datõmo nhihâzém na 're dasitõmo wẽ za'ra mono da, 're dasitõmonhiahã za'ra mono da, da te dawí 're ĩ'uipra za'ra mono ne, te za ĩzô 're asõpré u'âsi aba mo, ĩnhimiroti hã waihu'u pese za'ra wa'aba da.

19 Wa hã te 're ĩ'azawi pese mono norĩ hã wa te

tãma 're roti pese za'ra, tiwasété na 're sisãmri za'ra mono da. Wa duré te 're hã za'ra, apã 're nomro wẽ mono da. Taha wa, te za aiwasété wi aipizari za'ra wa'wa, sena ãma 're anomro u'âsi aba mono da oto.

20 “Ma'ãpé duré, wapari pese za'ra wa'aba, te ãma ãsimiré hã. Aibã te 'ridawab za. Tawamhã 'ri tede'wa te 'mahã, sãmra zô, ãtẽme sébré da. Tawamhã 'ri tede'wa te te wapari wamhã, te za tãma 'ridawa, sitẽme te te 'mazébré da, siré sa zahuré wa, rowẽ na te te sima rowasu'u zahuré da. Tane wa hã aibã, 'ridawa ãsam ne, wa asô 're ãnhimipari za'ra wa'wa. ãmreme 're wapari za'ra wa'aba mono wa, ãzô 're aihãsi aba mono zô, wa 're ãnhimipari u'âsi. Tawamhã ãzô 're aihãsi aba mono wapsi, duré asitẽme 're ãmazasi za'ra wa'aba mono wapsi, wa za aipẽ'ẽ 're, 're ãnhamra u'âsi za'ra wa'wa. Tawapsi, wa za wasiré rowẽ na 're wahãimana u'âsi za'ra.

21 “Duré, ni'wam norĩ hã tidã'ãzéb u ãwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã, ta norĩ hã wa za pisutu za'ra, danhib'apito 're ãsimasisi mono zéb ãma, ãzababa 're si'ubumroi u'âsi mono da. Wa hã ãdã'ãzéb u ãsipi'rai õ na Satanasihi ãma te ai'uté wa, ãmama zababa 're ãnhamra u'âsi mono ne, te za ta norĩ hã ãzababa 're si'ubumroi u'âsi.

22 “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ãmama pẽ'ezani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizé hã.” — ãne ma tô Zezusi hã ãma waihu'u, Radiseza ãma ãsazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'éré da.

4

Hâiwa âma, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma 're ïdawata za'ra mono zé wasu'u

¹ Taha za'u si, wa tô duré marĩ hã te ab'madâ'â, danhotõ 'rowim ne da te 're ïrosawẽrẽ za'ra mono ne. Hâiwa u wa tô rob'madâ. Te rob'madâ'â wamhã, wa tô 'madâ, hâiwa 'ridawa hã. Ône haré 'ridawa hã.

Tawamhã ni'wai mreme, mreme 'rãihã na ïsimnhihârâzém hârâ ne te ïwapari 'rata ne hã wa tô duré wapa. Æne te ï'mahã:

— We âwa aimorĩ hâimo, te aima awasu'u mono da, za 're ïromhâimana mono zéb da hã ab'madâ'â mono da. — Æne te ï'mahã.

² Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'ëzani hã ma tô duré ï'uihã pi'ra, awa'awi. Te te ï'uihã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ïhâiba, ïhâiba waihu'u õ na. Tawamhã ma tô ïzaprõ, hâiwa u. Hâiwa u, te te ïzaprõni wamhã, danhib'apito simasisizé hã wa tô sabu. Ni'wa te âma nhamra.

³ Tawamhã âma ïsâmra hã te nasi hâibahai'ubuzi, êtẽ'ubuzi zarob'a uptabi ne hã. Duré êtẽ'ubuzi ïtobro'o préro'o ne hã te nasi ai'ubuzi. Tawamhã ïsimasisizé mana wawi, te tâiwaipo ne hã nasi ai'ubuzi, êtẽ'ubuzi ro'o uzé ne hã.

⁴ Tawamhã danhib'apito simasisizé mana wawi te dasimasisizé hã aimasa, 24 na danhib'apito te ne hã. Taha na te asimro, dama ïpire norĩ hã 24 na ïhâiba za'ra hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na si 're ïsõpré pese mono norĩ hã. Uza hâpa hâirã ré te asimro. Êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na da'rãzaza ré zama te asimro.

⁵⁻⁶ Duré danhib'apito simasisizém hawi te tâ si'ubuzi ne hã nasi ai'ubuzi, ïwapsa'a zama, duré

ĩrãrã'ã zama. 'Rãsitõ hã te duré ãsõ're tiro'o za'ra, 7 na ãhãiba hã, ãro'o hã hã. Ta norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani nhimiromhurizéb zarina hã 7 na. Â poré hã te duré ãsõ're nomro. Â hã ãsarob'a uptabi, simhi ãsarob'a uptabi ne.

Maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ hã te duré 'rãwi ãmana wawi si'uiwada za'ra. Â norĩ hã ãhãiba nho're niwĩ tob ahã di. Duré ãbabarã niwĩmhã tob ahã di duré. Â norĩ hã tob ahã wa, ãhãiba upsibi ré norĩ hã wa tô 'madã'ã za'ra.

7-8 ãmorĩ'rada hã, hu'u zérépa 'rã ne ãrã hã. Duré ãsãna'remhã powawẽ ãba'õmo 'rã ne ãrã hã. Duré si'ubdatõ ãma hã da'rã ne ãrã hã. Duré maparane si'uiwa na ãma hã si'õmo 'rã ne ãrã hã, hãwi 're sisa'rei mono wa, ãrã ne hã. Â norĩ hã 6 na ãpaihi za'ra hã, ãhãiba mono bã. Duré ã norĩ hã ãhãiba upsibi ré norĩ, tob ahã wa, ãhãiba na hã.

Tawamhã bãtã bãre duré mara bãre te tinho're za'ra, tinho're te te 're sahãri za'ra mono ãna, ãne:

“Uburé Danhib'apito uptabi hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, 're ãwasété mono õ. Siwaprosi 're ãwasété waihu'u mono õ uptabi. Wẽ uptabi di. E ni'wa hã ãsipai u waihu'u pese na 're hãimana mono bã. Õhõ si, siwaprosi ãwaihu'u pese uptabi hã. Duréihã marĩ õ uptabi ré, ma tô 're hãimana u'ãsi. Te za duré 're hãimana u'ãsi. Si'utõrĩ waihu'u õ di.”

⁹ ãne te ã norĩ hã maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ hã nasi ãma tiwata za'ra, danhib'apito simasisizém na ãsãmra ãma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma. Waihu'u pese uptabi wa, te nasi ãma tiwata za'ra, duré sõpru uptabi wa.

10 Nasi ãma wata za'ra siré, te nasi 24 na dama ïpire za'ra norĩ hã danhib'apito simasisizém na ãsãmra nho're hi'rãtitõ ana, siré ãma wata za'ra da. Te duré nasi hi'rãtitõ si'ubumro sina, ti'rãzaza sani za'ra ãsõ're, tãma pire za'ra wa, ãma wata za'ra da.

11 ãne te nasi ãma tiwata za'ra:
 “Wanhib'apito, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, a hã aiwẽ uptabi di. Aiwaihu'u pese di. Aiwaihu'u pese na ma tô ã'aropoto mo. Asima ãwẽ zarina ma tô uburé pese ã'aropoto mo. Asima ãwẽ zarina te oto uburé marĩ hã 're hãimana za'ra, asimipoto mono bã. Taha wa, uburé ã'aropoto mono zéb zarina tô ãbãre, wa ai'ãma si 're wawata u'ãsi za'ra.”

ãne te ãma tiwata za'ra, 24 na dama ïpire za'ra norĩ hã.

ãne, wa tô te ab'madã'ã, ãnhotõ 'rowim ne.

5

Pone'ërebã hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wi, ãbaihã ãsinhai ré te te ã'ãrizé wasu'u

1 Tawamhã wa tô duré sabu, ãbaihã ãsinhai ré hã. Danhib'apito simasisizém na ãsãmra hã te tinhib'rata nhimire niwĩ tété. ãbaihã nhinha hã, ã'ui'éré si'uiwa ré hã. Duré 7 na ãhãiba hã ã'uptobzé hã siwasihu tõ da, ni'wa te te sõré tõ da.

2 Tawamhã wa tô duré sabu, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa, ãsimiwada'uri pire hã. ãne te nasi anha, mreme 'rãihã na:

— E 'wa hã danhipai u ãwẽ uptabi hã, duré ãwaihu'u pese uptabi hã te za 7 na ãbaihã nhinha uptobzé hã prub za'ra, ãbaihã te te sõ'a da. E 'wa hã te sada tihãiba. — ãne te nasi anha.

³ Tane nherẽ, ni'wa hã sada hâimana õ di hâiwa ãma hã, ãpru'wa da hã, te te pru wa, ãbaihã nho'a'wa da hã, duré te te ãsõré da hã. Duré ti'ai ãma 're ãdahâimana za'ra mono hã sada da'maihâimana õ di. Duré ti'ai 'rowi adã 're ãhâimana za'ra mono hã ni'wai õ di, sada hã.

⁴ Taha wa, wa tô sa'êtẽ aiwa'õ, 're ãdahâimana za'ra mono hã sada da'maihâimana õ wa, ãpru'wa da hã, duré te te ãsabu da hã.

⁵ Tawamhã 24 na dama ãpire norĩ te misi ãma tinha, ãne:

— Aiwa'õ tõ. Ma'ãpé 'madã'ã. Õhõta te za, Zudaha nhihudu hã. Hu'u zérépa nhiptete nhipai u 're ãhâimana mono ne, te õ hã danhipai u 're hâimana, danhib'apito na. Ta hã apito Dawihi nhihudu, za ãsine pire na te te 're ãda'ab'madã'ã mono da hã. Ta hã uburé dama waihu'u pese uptabi di. Ta hã tinhitob'ru norĩ nhimiromhuri wasété nhiptetezé hã ma tô tiwi uprosi za'ra. Taha wa, te õhõ si sada tihãiba, 7 na ã'uptobzé hã te te ãprub za'ra da hã, duré ãbaihã ãsinhai ré te te ãsõ'a da hã. — ãne ma ãma 'maiwaihu'u, dama ãpire norĩ hã.

⁶ Tawamhã wa tô 'madã, Pone'ërebã hã. Danhib'apito simasisizéb 'rata te za, maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ wa'wab zama, duré 24 na dama ãpire norĩ wa'wab zama. Da te dasiwi wĩrĩ wa, da te ãwa'rézéb ré te za. 7 na ã'õmo ré hã, Pone'ërebã hã. Duré 7 na ãtõmo ré hã. 'Re ãhâimana u'ãsi mono pẽ'ëzani hã danhipai u uburé marĩ na ãwaihu'u pese zé, te wasu'u, ãtõmo za'ra hã.

⁷ Tawamhã Pone'ërebã hã ma tô ai'ré, danhib'apito simasisizém na ãsãmra u, ãbaihã nhinha hã te te ãri da, tinhimire niwĩ te te ãtédé hã.

Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô ti'â, ãbahã nhinha hã.

⁸ Te te âri wamhã, ma tô maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ hã Pone'ërebâi ma, hi'rãtitõ ana, 24 na dama ãpire norĩ zama. Rowamremezéb ré ma tô tãma aiwẽ'ẽ za'ra, êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ u'awi ne ré zama. U'awi 'remhã wedewa'u ãsazaze, te ã're tiro'o za'ra. Taha nhizé hã hãimo haré ãsizé hã, ta hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ norĩ, tãma 're ãmreme zusi mono zé, te wasu'u.

⁹ Tawamhã ta norĩ hã te Pone'ërebâi ma tinho're za'ra, tinho're ãtém na. ãne te tãma tinho're za'ra: “A hã ma tô dasiwi aiwĩrĩ ni. Ma tô dazada atã. Dazada atã'ãzém na ma tô ãdawa'ã, dawasédé hã dama 're apari mono da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ oto 're danomro mono da.

Dapoto mono bâ a hã ma tô ãda'awa'ã, damreme sipo'o mono bâ 're ãdahãimana za'ra mono hã. Danhipai u aiwẽ uptabi di, a hã. Ai-waihu'u pese uptabi di duré.

Taha wa, te aiwétési sada aihãiba, ãbahã ãsinhai ré hã âri da, duré ã'uptobzé hã prub za'ra da.

¹⁰ A hã ma tô duré Wanhib'apito 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te 're ã'awa'ãbã mono norĩ hã 're ã'apisutu mo, sasedoti na te te tãma da'ãma 're romhuri u'ãsi za'ra mono da, duré ti'ai ãma pire na za dama 're hãimana za'ra mono da.”

ãne te tãma tinho're za'ra, tinho're ãtém na.

¹¹ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te nemo tizadawa'a'a. Ahã uptabi di. Da te ãsa'rata waihu'u õ. Danhib'apito simasisizé hã ma siwi uirĩ. Duré maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ mana

wawi te asōré, 24 na dama ĩpire za'ra norĩ hã ĩsisōré mana wawib zama.

¹² ãne te sō're 'rãihã na tizadawa'a'a:

“Pone'ērebã hã da te dasiwi ĩwĩrĩ hã, õ hã danhipai u wẽ uptabi di. Õhõ si wẽ uptabi wa, õhõ ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Õ hã uburé Roptede'wa. Tô sena waihu'u pese uptabi di. Waihu'u pese uptabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Wama pire uptabi wab zama, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono.”

ãne ma tô sō're 'rãihã na ãma tizadawa'a'a, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã.

¹³ Tawamhã wa tô duré wapa, uburé pese 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te ĩda'apoto mono bâ, duré te te ĩ'apoto mono bâ, ĩhãiba ré mono hã, hãiwa ãma, duré ti'ai ãma, duré ti'ai 'rowi adã 're ĩhãimana za'ra mono zéb ãma, duré â 'rowi uburé pese ĩhãiba ré mono hã. Uburé pese te simisutu dasiwazari tazadawa'a'a ni, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te ĩda'apoto mono bâ. ãne te tazadawa'a'a ni:

“Danhib'apito simasisizém na ĩsãmra ãma, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Duré Pone'ērebã ãma, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Wẽ uptabi zahuré wa, duré waihu'u pese uptabi zahuré wa, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra.”

ãne te ãma tawata zahuré ni.

¹⁴ Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ĩhãiba norĩ hã te ãma sō're uze pese za'ra:

— Tô sena, tô sena. — ãne te ãma sō're uzei pese za'ra. Duré 24 na dama ĩpire za'ra norĩ hã ma tô hi'rãtitõ tãma ana, ãma wata za'ra da.

Ñe ñnhotõ 'rowim ne, te ñ'azabui mono hã, duré
te ñ'awapari mono hã.

6

*Pone'ërebâ, ñbaihâ nhinha uptobzé te te ñprub za'ra
zé wasu'u*

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â
wamhã, Pone'ërebâ hã da te dasiwi ñwĩrĩ hã
ma tô ñbaihâ nhinha uptobzé ñmorĩ'rada hã pru.
Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ñhâiba
norĩ hã te ñmorĩ'rada hã hã, mreme 'rãihã na:

— We aiwatobro. — Ñne te hã.

² Tawamhã ñne hãrã wi, wa tô marĩ sabu, awaru
ĩrã hã. Ñ'mapra'ba'wa hã te umnhi'ãsi ré nhamra.
Tawamhã ma tô ñrãzaza hã tãma sërẽ ni. Ñ'rãzaza
hã za te te da'ãma ñ'ai'utézé, te wasu'u. Tawamhã
ma tô wara ti'ai u, tinhitob'ru norĩ zô, siwamnhasi
sina te te ñma ai'uté za'ra da, ñma sib'apito za'ra da.

³ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô duré ñbaihã
nhinha uptobzé hã ñsãna'remhã pru. Te te pru wi,
ropoto na ñhâiba norĩ hã ma tô duré ñsãna'remhã hã:

— We aiwatobro. — Ñne te hã.

⁴ Tawamhã awa'awi awaru ñpré uptabi hã ma tô
watobro. Ñ'mapra'ba'wa ñsisiwi te nhamra. Tawamhã
sib'ézé 'wapa ma tô tãma sômri ni, da'wapézéb da
hã. Ma tô tãma pisutu ni, dasi'wapé hã te te dazada
wazere da, dasi'wapé na 're dasisimroi mono da.

⁵ Tawamhã Pone'ërebâ hã si'ubdatõ ñma ñbaihã
nhinha uptobzé hã ma tô duré pru. Te te pru wi,
wa tô duré wapa, si'ubdatõ ñma ropoto na ñhâiba
norĩ hãrã hã, ñne:

— We aiwatobro. — Ñne te hã.

Tawamhã awa'awi wa tô awaru tisã, ã'rãdã hã. Ì'mapraba'wa hã te marĩ pibuzé hã 're ti'â, tinhib'rata, amnho pibuzéb da hã.

⁶ Tawamhã wa tô duré wapa, damreme uptabi ne hã, maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ ãsimasabzém hawi. ãne te rowa'ãbãzé hã tãma anhoré, awaru 'mapraba'wai ma:

— ãne misi bãtã na dapawa'ã hã, tô misi ãpibu, tridu wa'ãbãzéb zarina hã za. ãne te za dawĩ ãsarõ hãimo, rowa'ãbãzé hã. Tane nheré, azeitona wede hã 're ãsimasa mono hã, duré uwa 'ru hã 're ãsimhatã mono hã u'a za'ra õ di za, azeitona 'rãĩ wa'ui wabre hã si'utõrĩ tõ da a'ã, uwa 'ru 'rãĩ wa'u ãsé zama. — ãne ma tô ãma pa'uwati.

⁷ Tawamhã Pone'ërebã hã ma duré pru, maparane si'uiwa na ãma ãbahã nhinha uptobzé hã. Te te pru wi, wa tô duré wapa, ropoto na ãhãiba norĩ hã maparane si'uiwa na ãma hã, da'rãsutu'wa hã. ãne te hã:

— We aiwatobro.

⁸ Tawamhã hãrã wi, wa tô duré sabu, dadã'ã wa, dahãiba'a ne awaru ãhãiba'a hã. Ì'mapraba'wa nhisi hã Adã'ã na ãsisi hã. Duré ãhãiba amo, 'rãwi te te ãsa'u mono nhisi hã, Adã 're ãhãimana za'ra mono zé. Tawamhã ma tô pisutu zahuré ni, te te da'a'uprosi zahuré mono da, daro mono bã, dasi'wapé na. Duré mram na te te da'uprosi zahuré mono da, ma tô pisutu zahuré ni, duré dahãzé pire na te te 're ãdaduri mono na, duré abaze zahĩ na zama. Tawamhã daza'rata ahã prã na te za dasi'utõrĩ, daro mono bã. Maparane si'uiwa na dahãiba wamhã, misi si te za dadã'ã za'ra. Taha zarina te za da'ahã prã na ai'utõrĩ ni, daro mono bã.

⁹ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô duré ãmrotõ hã pru, ãbaihã nhinha uptobzé hã. Tawamhã te te pru wamhã, wa tô duré 'madâ'â za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ãsimroi mono norĩ pẽ'ẽzani hã, tô sena na Zezusihi zazei'wa na pahi ãna dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ãsimroi mono norĩ pẽ'ẽzani hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzé nomrizéb 'rowi te asimro, wedeza ne 'rowi.

¹⁰ Tawamhã mreme 'rãihã na te hã:

— Wanhib'apito, danhipai u aiwaihu'u pese di. Aiwe uptabi di. Tô sena, a hã. Taha wa, e nimahã na hã wa'uprosi'wa norĩ ãma ãwasédé hã sa'ra õ di za, ti'ai ãma 're ãhãimana wasété za'ra mono ãma. E niwamhã wa'ruiwa'ãbã za'ra õ di za, asimi'ahãrizém na hã. — ãne te hã, mreme 'rãihã na.

¹¹ Tawamhã da'uza hãirã hãpa, ma tô tãma sãmri za'ra ni, tidã'ãzéb u sipizari ãna, Zezusihi ãma 're hãimana za'ra mono wa. Ma tô duré tãma nharĩ za'ra ni:

— Ma'ãpé, asimi'ẽ na a'ã 're asimipari za'ra wa'aba mono. Da te 're ãsimroi mono norĩ za'ratazé hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutuzé hã zahadu da te dasina azahutu õ di. Da te ai'uprosi aba ne, asiré ãsazei'wa norĩ, za da te 're ãsimroi mono norĩ za'ratazé wab õ wa, te za a'ã asimi'ẽ na sô 're asimipari za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô tãma nharĩ za'ra ni.

¹² Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, ma tô Pone'ërebâ hã duré pru ãmropã ãma hã, ãbaihã nhinha uptobzé hã. Te te pru wamhã, awa'awi ma tô ti'a hã sãsã'ã, sa'ëtẽ uptabi. Bãdã

hã ma tô duré titoptâ'â, zazahâ ãhã 'rãdâ'â uptabi ne. A'amo hã ma tô duré titõmo wapru.

¹³ Wasi hã ma tô duré rere, ti'ai u. Pidera wede 'rã hã rowa'u'u za'ëne hã te te 're pari za'ra mono wa, 're ã'a'ã mono ne, ma tô wasi hã rere, ti'ai u.

¹⁴ Tawamhã ma tô duré hãiwa nhirõno hã ai'ub'rã, ãbaihã da te 're ã'ub'rã za'ra mono ne. Duré ti'a hã sã'sã'ã wamhã, ëtë 'rãihã, daro mono bâ 're ãsimasa mono hã ma tô sina si'rë, 're ãsimasa mono zëm nhiti. Rob'rë za'iti zama, ma duré uburé sina si'rë, 're ãsimi'wara mono zëm nhiti.

¹⁵ Tawamhã ti'ai ãma danhib'apito mono bâ dama ãpire mono bâ ma tô ëtë 'rãihã zahãpã sima'uri, da'madã'ã'wa norã hã, duré da'wapé'wa norã nhib'apito norã hã. ãsibrob ahã norã zama ma tô sima'uri, ãsibrob'õ norã zama, pawã'ãbã ãna ãwada'uri zarina si te te dama 're ãromhuri za'ra mono norã zama, duré wada'uri ãna si'uihã na 're ãhãimana za'ra mono norã zama. Uburé ma tô dasima'uri, ëtë 'rãihã zahãpã ëtë're 're, duré ëtë nhi'riti 're, dasi'utõrã tã mono da.

¹⁶ Tawamhã ëtë 'rãihã norã ma, te nasi si'mahãrã za'ra, ëtë tãmo wawë norã ma zama. ãne te nasi tãma si'mahãrã za'ra:

— Ma'ãpë, wanhiswi we airere'e aba mono, wa'upsibi za'ra wa'aba mono da, hãiwa ãma danhib'apito simasisizëm na ãsãmra hã te te wa'asãmri tã da. Duré Pone'ërebã nhimihãzë wi, wanhiswi we asa'wari aba, tiwi wazuwa za'ra wa'aba mono da.

¹⁷ Bãdã ãpipã hã ma tô oto ãwa waptãrã, õ norã hã te te ãwa'uprosi zahuré mono zëb da hã. E 'wa hã hãiba ré tiwi watobro da bâ. Ni'wa hã dã'ã ãna tiwi watobro waihu'u õ di za. Sõ'rata waihu'u zahuré

õ di za. — Æne ma tô êtê tōmo wawẽ norĩ ma, nasi si'mahârâ za'ra.

Æne ãnhotō 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

7

Izarazéhé nhihudu uihâi ui'ééré za'ratazé wasu'u, 144 miu na

¹ Tawamhã wa tô duré sabu za'ra, maparane si'uiwa na hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, romhuri'wa norĩ hã. Bãtã pusizém niwĩ misi te za, ti'ai ãma hã. Bãtã zasizém niwĩ te duré misi za. Duré hãiwa'a're si'uiwa na te duré si'uiwada zahuré. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãpisutu za'ra zéb zarina, te ta norĩ hã rowa'u hã si'u tété za'ra, bãtã pusizém niwĩ, duré bãtã zasizém niwĩ, duré hãiwa'a're si'uiwa na, te te 're rowapõrĩ tō za'ra mono da. Te te 're âzasisi za'ra tō mono da, te rowa'u hã siwi tété za'ra, duré wede hã te te 're rési tō za'ra mono da.

²⁻³ Taha parimhã, wa tô duré sabu, hãiwa ãma romhuri'wa hã aimawi hã. Bãtã pusizém hawi ma tô we sihãiré. Ta hã te rob'ui'ééré siro hã tinhib'rata we 're ti'ã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ ãma te te 're ã'aza'ra mono zéb da hã. Tawamhã maparane si'uiwa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te 'mahârâ za'ra, mreme 'rãihã na:

— Tô'ã. Ti'ai ma, rob'manharĩ za'ra wa'aba tō a'ã, â poré ma zama, duré wede ma zama. Wanhib'apito 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ hã a'ã wa te a'uihã ui'ééré mono, pibui pese da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimihãzém na dazu te te robzépata za'ra tō da. — Æne te 'mahârâ za'ra hãiwa ãma romhuri'wa hã, tinhib'rata rob'ui'ééré

siro te te 're ĩ'râ'âri hã. Tawamhã ma tô oto a'uihã ui'ére, bâta pusizém hawi ĩwatobro hã tisiré norĩ me. Maparane si'uiwa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tãma 'ru za'ra aré, ĩsimi'manharĩ waihu'u pese zém na ti'ai ma, te te rob'manharĩ za'ra da aré, duré â poré ma, te te rob'manharĩ za'ra da. Tane nherê, hãiwa ãma romhuri'wa aimawi hã ma tô ãma pa'uwati za'ra, ti'ai ma, te te a'â rob'manharĩ tō za'ra da.

⁴ Tawamhã wa tô duré wapa, ni'wai mreme hã. Te ĩma wasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ za'ratazé hã. ãne te ĩma wasu'u:

— 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ za'ratazé hã ãne, ĩ'uihã ui'ére ré norĩ hã 144 miu na ĩhãiba za'ra hã. — ãne ma tô ni'wa hã ĩma waihu'u. ã hã Izarazéhé nhihudu norĩ za'ratazé, te wasu'u. ĩsihudu sidâpâsi, te awasu'u.

⁵ Zudaha nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Rubêhê nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Dadihi nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na.

⁶ Duré Aséhé nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Naptarihi nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Manaséhé nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na.

⁷ Duré Simi'ãhã nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Réwihi nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Isacaha nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na.

⁸ Duré Zeburõhõ nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Zuzéhé nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Bêzamihĩ nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Simisutu hã, ĩ'uihã ui'ére za'ratazé hã 144 miu na ĩsa'ratazé hã, Izarazéhé nhihudu norĩ za'ratazé hã, ĩsihudu sidâpâsi.

Ñe wa tô waihu'u, ãnhotõ 'rowim ne.

Da'ahâ uptabi na 'Re ãhâimana u'âsi mono nho're ãdahâimana za'ra zé wasu'u

⁹⁻¹⁰ Taha parimhã, wa hã Zuwã, wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, wa tô da'ab'madã, da'ahâ uptabi na, da te ãdaza'rata waihu'u õ hã. Dapoto mono bâ te aimasam ni, damreme sipo'o mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono hã. Danhib'apito simasisizém nho're te aimasam ni, duré Pone'ërebã nho'reb zama. Da'uza hãpa hãirã ré te ãsõ're aimasam ni. Tawamhã wa'asu ne hã, da te tété za'ra sina, te damreme 'rãihã na ãma tawata za'ra ni, ãne:

— Wanhìb'apito 'Re ãhâimana u'âsi mono, danhib'apito simasisizém na ãsãmra hã ta hã, Wa'anho'reptui'wa. Duré Pone'ërebã hã ãsiré Wa'anho'reptui'wa. ã norĩ hã ma tô wawasété wi te te 're wa'anho'reptu zahuré, 're ãwasi'utõrĩ za'ra mono zé wib zama. — ãne te damreme 'rãihã na ãma tawata zahuré ni.

¹¹ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te zahadu danhib'apito simasisizé mana wawi aimasa. 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã ãsisõré mana wawib zama te zahadu aimasa, maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ mana wawib zama. Ta norĩ hã hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã ma tô duré danhib'apito simasisizém nho're hi'rãtitõ ana, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma wata za'ra da.

¹² ãne te ãma tiwata za'ra:

— Tô sena, wa ai'ãma si 're wawata u'âsi za'ra. Tô sena, aiwaihu'u pese uptabi di. Duré aiwẽ uptabi di. Duré asõprub uptabi di. Tô sena danhipai u uptabi dama aipire na te 're aihâimana mo. Tô

sená, wa ãne ai'ãma wawata za'ra ni. — ãne te ãma tiwata za'ra, hãíwa ãma romhuri'wa norĩ hã.

¹³ Tawamhã ãma wata za'ra pari, ma tô 24 na dama ïpire norĩ siré hã misi ï'mazadanha, ãne:

— E 'wam norĩ hã, ô norĩ hã, da'uza hãpa hãirã ré hã. E ma hawi we ïdasi'aba'ré. — ãne te ï'mazadanha.

¹⁴ Tawamhã asa wa tãma tinha:

— Me. Wa hã te waihu'u ô di. Aima waihu'u pese di, a hã.

Tawamhã ma tô oto ïma waihu'u, ãne:

— ã norĩ hã ropsi'utõrĩzéb ãma, ti'ai ãma da te 're ïrobzépata za'ëté za'ra mono zéb 'rãsutu u, hãiba ré ré 're ïhãimana za'ra mono. Da te dasima 're ïrob'manharĩ wasété za'ra mono zém na 're ïdasi'utõrĩ mono zém hawib ô di. Te te 're robzépata za'ëté za'ra mono nheré, hãiba ré ré we ïwairébé, ã norĩ hã. 'Re ïhãimana u'âsi mono ma, ma tô sihãiba 'ru za'ra, Pone'ërebã wapru na dazada ïdã'ázém na ïwasété wi te te 're a'upsõi pese mono da, da'uza hã hãirã da, da te 're ï'upsõi pese za'ra mono ne.

¹⁵ Taha wa, te ã norĩ hã 'Re ïhãimana u'âsi mono simasisizém nho're aimasa, uza hãpa hãirã ré. Romhuri zahãri ãna te te tãma 're romhuri u'âsi za'ra, ãma 're ïdawata za'ra mono zéb ãma hã. Duré danhib'apito simasisizém na ïsãmra hã te za duré 'rãwi ãma 're sisaprĩ u'âsi za'ra, ï'uza hãpa hãirã ré norĩ ãma hã, ï'rata za oto 're sãmra u'âsi za'ra mono wa.

¹⁶ Tawamhã ã norĩ hã mra te te 're sépata zahu za'ra mono ô di za oto. Duré te te 're 'rubu zahu za'ra mono ô di za oto. Bãdã hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono ô di za oto. Duré aimawi rowa'ro ïpire hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono ô di za oto.

17 E marĩ wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Pone'ërebâ hã danhib'apito simasisizéb ãma ĩsa hã te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za. A'ubuni wi, danhimizama da te 're ĩ'madâ'â pese za'ra mono ne, te za te te 're 'madâ'â pese za'ra. Te za duré ub're u te te 're simroi u'âsi, â u'âsi u, da te 're âhuri mono wa, 're ĩdanomro u'âsi mono zéb u. 'Re da'ry'ry mono wa, da'upĩ hã da te dasima 're ĩ'u'õ za'ra mono ne, te za duré te te 're apawapto, pẽ'ëzé ãna oto 're nomro u'âsi mono da. — ãne ma tô 24 na dama ĩpire norĩ siré hã misi ĩma 'maiwaihu'u.

ãne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'ab'madâ'â mono hã, duré te ĩ'awapari mono hã.

8

Pone'ërebâ hã 7 ãma ĩbaihâ nhinha uptobzé te te ĩprubzé wasu'u

¹ Tawamhã ĩmrotõ ãma hã 7 ãma hã ma tô Pone'ërebâ hã ĩbaihâ nhinha uptobzé hã pru. Te te pru wi, ma tô rowarõtârâ, hãiwa ãma hã. Bâtâ pibuzé za'ratazé wãiwa ma tô ãma ai'utõ, rob'é'é ré hã.

² Tawamhã wa tô duré 'madâ'â za'ra, 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho're, ĩsimasam norĩ hã. Ta norĩ ma, ma tô 7 na danhimnihârâzé hã sõmri za'ra ni.

³⁻⁴ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã ma tô wei mo, misi aimawi hã. Wedeza ne 'rata te za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ĩsadaze hã da te tãma 're ĩzata za'ra mono zéb 'rata. U'awire ne

hã êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ te 're ti'â, wedewati ãsadaze nhemezéb da hã. Tawamhã wedewati ãsadaze hã ma tô ahã na tãma sômri za'ra ni, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma, te te zata za'ra da. Tawamhã wedeza ne oru 'manharĩ ãma ma tô zata za'ra, danhib'apito simasisizém nho're. 'Re ãhãmãna u'ãsi mono hã ãsadaze hã te te hã da, ma tô zata za'ra, wedewati ãsadaze hã. Te te zata za'ra wamhã, ma tô ãsizé hã si'ré hãmõ, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nhib'a'uwê 're ãmreme zusi mono mreme siré. Hãiwa ãma romhuri'wa nhib'rata hawi, te ãsizé hã si'ré hãmõ, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nho're ãsam nhib'rata hawi.

⁵ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô pré'a 'manhe, u'awire ne hã oru 'manharĩ 're, wedewati ãsadaze nhemezéb 're. Wedeza ne na, wedewati zadaze hã da te 're ãzata za'ra mono zém hawi ma tô pré'a 'masisi. Te te 'masisi wamhã, ma tô õne haré ti'ai u sa'wa, uzã hã. Te te sa'wari wamhã, ma tô tãiwapsa hã watobro, tãirãrã'ã zama. Tãsi'ubuzi zama, ma tô duré watobro. Ma tô duré ti'a hã sãsã'ã.

Hãiwa ãma romhuri'wa norĩ, tinhimnihãrãzém na ãsimnihãsizé wasu'u

⁶ Tawamhã ⁷ na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã ma tô oto asóré pese, tinhimnihãrãzém na simnihãsi da.

⁷ Tawamhã ãmorĩ'rada hã ma tô tinhimnihãrãzém na amnihãrã. Simnihãrã wi, ma tô tãzã hã rere ti'ai u, unhama zama. Dawapruï wazari, ma rere uzã hã, duré tãzã hã. Ti'ai u rere'e wamhã, daro mono bã ma tô ti'a hã zada, ãwãiwa prã na. Wede hã 're ãsimasa mono hã ma tô duré si'uzã, ãsa'ratazé wãiwa prã na. Du zama ma tô uburé sihõmo, daro mono bã.

8 Tawamhã maparane ãma hã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré amnhihârâ, tinhimnhihârâzém na. Simnhihârâ wi, ma tô marĩ hã êtê 'rãihâ ne hã âi ba waptãrã, unhama ro'o ré. Waptã'ã wamhã, â poré mono bâ ma tô â wãiwa prê na âwapru.

9 Tepe norĩ hã â 'rowi 're ãhãimana za'ra mono hã ma tô duré si'utõrĩ, ahã prê na, ãsa'ratazé wãiwa prê na. Ma tô duré uba're hã ahã prê na si'utõrĩ, â nhisi baba 're ãsisa'rei mono hã. ãsa'ratazé wãiwa prê na ma si'utõrĩ.

10 Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã si'ubdatõ ãma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô wasi ãsa'êne hã waptãrã, hãiwa hawimhã. 'Rãsitõ ro'o ne, te ro'o'a'a. Waptã'ã wamhã, nima niwĩmhã panho'õmo norĩ nhisiwi, ma tô waptãrã. ãsa'ratazé wãiwa prê na panho'õmo nhisiwi, ma waptãrã, ub're nhisiwib zama.

11 Tawamhã pa nho'õmo norĩ nhisiwi ãwaptã'ãzéb ãma hã ma tô dawĩ ti'ázé pire. Tawamhã da te âhuri wamhã, ma tô da'ahã na dasi'utõrĩ, ázé pire uptabi wa. Wasi ãsa'êtê nhisi hã ázé'wa na ãsisi hã.

12 Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na ãma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô bâdâ hã ãtõmo wãiwa prê na titobra. A'amo zama ma duré ãtõmo wãiwa prê na titobra. Wasi norĩ zama, ma duré ãtõmo wãiwa prê na tobra. Taha wa, te te rob'uiwê prê za'ra di wasi hã, duré bâdâ hã, duré a'amo hã.

13 Taha pari, wa tô duré 'madâ, si'u hã. Hãimo uptabi te 're wara. Wara sina, te mreme 'rãihâ na

dama rob'mahâ, âne:

— Ni'âpé, ni'âpé, ni'âpé. Ti'ai âma uburé pese 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, aima ropipa uptabi za'ra wa'aba di za. Hâiwa âma romhuri'wa norĩ si'ubdatõ ĩsimnhihâsi õ, tinhimnhihârâzém na oto simnhihâsi wamhâ, ĩsimnhihâsi sidâpâsi te za ropipa uptabi hâ asõ tiwairébé 'wa.

— Âne te si'u hâ dama rob'mahâ.

Âne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hâ, duré te ĩ'awapari mono hâ.

9

¹ Taha pari, ma tô ĩmrotõ âma hâ amnhihârâ duré, hâiwa âma romhuri'wa hâ, tinhimnhihârâzém na. Simnhihârâ wi, wa tô sabu wasi hâ, hâiwa hawi ti'ai u ĩwaptã hâ. 'Ridawazé hâ ma tô wasi ma sômri ni, ab're 'rehâ 'ridawazé hâ. (Ab're 'rehâ hâ, wa'uburé norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zé).

² Tawamhâ wasi hâ ma tô ab're 'rehâ hâ 'ridawa. Te te 'ridawa wamhâ, ma tô ĩsizé hâ watobro, ab're 'rehâ hawi. ĩsizé hâ unhama ro'o za'ëté nhizédé ne hâ. Tawamhâ, watobro wamhâ, ma tô bâdâ hâ tōmo zuwa. Ma tô duré hâiwa'utõ, ab're 'rehâ nhizé hâ. Taha wa, ma tô daro mono bâ tirobra.

³ Tawamhâ ĩsizédé hawimhâ ma tô 'ridi hâ wairé, ti'ai u. Tawamhâ ta norĩ ma, ma tô pisutu za'ra ni, apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ĩsé uptabi ne, te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimi'manharĩ waihu'u pese zém na.

⁴ Âne te ni'wa hâ tâma nharĩ za'ra:

— Dui ma, 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ di za, wesuirã ma zama, wede ma zama.

— Âne te âma uwati za'ra. Te duré tâma da'ru za'ra:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê'õ, uihâ ui'ére ãna 're ãnomro mono norã ma si, te za 're ãrob'manharã wasété za'ra wa'aba mo.

⁵ Tane nherê, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. A'amo ãmrotõ na si te za dama 're ãrob'manharã wasété za'ra wa'aba mo. Apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ãsé pire ne, te za dama 're ãrob'manharã wasété za'ra wa'aba mo, da te 're robzépata za'êtê uptabi za'ra mono da. — ãne te tãma dahãiba 'ru za'ra.

⁶ Tawamhã a'amo ãmrotõ na da te 're robzépata za'êtê za'ra mono wa, te za 'rãwi da te dasima 're rosa'rata wasété za'ra, dasi'uihã na 'rãwi 're dasisimroi mono da. 'Re dasisimroi mono da nherê, 're dasisimroi waihu'u mono õ di za. Te za da te 're robzépata hã za'ra, a'ã.

⁷ Tawamhã 'ridi hã te asõré, awaru hã dasi'wapé da, da te 're ãpese za'ra mono ne. Êtê'ubuzi pré oru 'manharã na da'rãzaza ne ré, te asõré. Duré da'ubu ne ã'ubu mono, awaru hã.

⁸ Duré ãséré mono hã aiwa pi'õ zéré ne. Duré ã'wa mono hã, aiwa hu'u zérépa 'wa ne, ã'wa hã.

⁹ Tawamhã ãsi'uwazi tete 'manharã ne ré, te sã'utu ubu ré aimasa. Duré ãsaripi ruru hã ruru'u za'êtê uptabi di. Aiwa awaru na wedewarare tete 'manharã ruru'u ne hã, dasi'wapé zõ ãma 're ãdasisa'rei mono ruru'u ne, ãsaripi ruru hã.

¹⁰ Duré ãna're 'wamhi mono hã apa'apa 'wa nhi'oto na're 'wamhi ne. Taha nhipsari ne, sé pire di, ãsimiwa'rézé hã. Tawamhã tina're 'wamhi na te za tô te te dama 're rob'manharã wasété za'ra. A'amo ãmrotõ na te za te te 're dahãzub u'âsi.

¹¹ Duré ãsib'apito za'ra hã te 're hãimana, ab're 'rehã 'madã'ã'wa hã. Zudezu norã nhiminhisizém

na hã, Abado na ãsiminhisizé hã. Duré deredu norĩ nhiminhisizém na hã Apori'ã na ãsiminhisizé hã. ãsisi hã da'uprosi'wa, te wasu'u.

¹² Tawamhã ropipa hã ãmorĩ'rata na ãwatobro hã ma tô ai'utô. Tane nherẽ, te za duré ropipa hã maparane dazô pu.

¹³ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã ãmropã ãma hã ma tô duré tinhimnihãrãzém na amnihãrã. Simnihãrã wi, wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Oru 'manharĩ na wedeza ne na 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ãsadaze, da te tãma 're ãzata za'ra mono zé 'rã'wa mono hawi, ãmreme hã.

¹⁴ Hãiwa ãma romhuri'wai ma, ãmropã ãma ãsimnihãrã ma, te te ãnharĩ hã wa tô wapa. ãne ãmreme hã:

— Ma'ãpé, wa'uburé maparane si'uiwa na ãpawasisi ré norĩ ma, ãpawasisizé hã wasihu za'ra na, Eprati na pa nho'ômo nhisi ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ ma. — ãne ãmreme hã.

¹⁵ Tawamhã ma tô oto tãma wasihu za'ra. Duréihã ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãma ropisutu sirômo za'ra, niwapsi bâdã te te ãpisutuzé hã, ãwa waptã'ã wapsi, te te da'uprosi mono da. Tô ã bâtã na ãwa waptã'ã wa, ma tô ãpawasisizé hã tãma wasihu za'ra. Tawamhã daro mono bâ da'ahã uptabi prã na te za wa'uburé norĩ hã te te da'uprosi, daza'ratazé wãiwa prã na.

¹⁶ Tawamhã wa tô wapa, daza'ratazé 'mahãrã hã, dasi'wapé zô awaru na ãdasisa'rei mono norĩ za'ratazé hã. ãne daza'ratazé 'mahãrã hã, te ãwari hã, 200 mirôisi na. Da'ahã uptabi di.

17 Tawamhã awaru, wa tô sabu za'ra, dasi'wapé zô ãma 're ãdasisa'rei mono zé hã. Danhotô 'rowi, da te 're ãrosawêrê za'ra mono ne, wa tô ãnhotô 'rowim ne sabu za'ra, ãsisiwi ãsi'ubumroi mono nori zama. Ta nori hã ãsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sô'utu ubu ré ãsisi asimro. ãsô'utu ubu mono hã unhamã ro'o pré ne na, ãwamnarĩ mono hã. Duré sôté uzé ne na ãsô'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré 'rênhipré nho'utu uzé ne na, ãsô'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré awaru 'rãĩ mono hã, aiwa hu'u zérépa 'rã ne. ãsadaí're hawi mono hã te unhamã ro'o mono ne hã nasi wairé, duré ãsizedé hã, êtê ro'o nhizedé uzé pire zama. Duré ãsizedé uzé pire hã te duré nasi wairé, dapãrĩzé hã.

18 Tawamhã ã hã, unhamã ro'o ne hã duré ãsizedé hã duré êtê ro'o nhizedé uzé pire hã ma tô te te da'uprosi, awaru zadai're hawi, ãwairébé mono hã. Daro mono bâ da'ahã uptabi prã na ma tô te te da'uprosi, daza'ratazé wãĩwa prã na.

19 ãne ma tô tizadai're ro'o nhipãrĩ na te te da'uprosi, tizamo na zama. ãsamo mono hã wahi ne ãsamo hã. Tô wahi 'rã ne na ãsamo 'rãsutu mono hã. Taha na ma tô te te dahãzu.

20 Tawamhã dahãiba ré ãdasi'atarême mono hã ãdadã'ã mono õ hã, 'rãwi dasi'uihã na 're dasisãmri za'ra mono õ di. Zahadu te wa'uburé nori ãma si 're dawata za'ra. Te duré zahadu ropoto hãiba 'manharĩ ãma si 're dawata za'ra, danhib'manharĩ nhipese na da te 're ãrob'manharĩ za'ra mono ãma, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ ãma, duré êtê'ubuzi'a prata 'manharĩ ãma, duré ãsi'uwazi waipo 'manharĩ ãma, duré êtê 'manharĩ ãma, duré wede 'manharĩ ãma. Zahadu da te rême mono õ di. Ropoto hãiba 'manharĩ hã te te rob'madã'ã õ nherê, duré simi-

pari õ nherẽ, duré morĩ õ nherẽ, te zahadu ãma 're dawata za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono upana.

²¹ Duré zahadu dasipãrĩ hã da te sahãri mono õ di. Duré simi'ã, da te sahãri mono õ di. Duré pi'õ na danhimisaihuri hã da te sahãri mono õ di, duré aibã na zama. Duré dasiwi romnhimi'uri hã da te sahãri mono õ di. Zahadu dawasété wi 're dasipizari za'ra mono õ di. Õne u'âsi te marĩ ãwasété na si 're dahâimana za'ra.

Ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'awaihu'u mono hã.

10

Hãiwa ãma romhuri'wa hã ãbaihã nhinha ãsryre te te 're ã'rã'ãrizé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré sabu, hãiwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã ãsimiwada'uri pire hã. Hãiwa hawi ma we si'ra, hãiwa'a na ubu ré. Tãiwaipore te duré ã'rã nhisiwimhã za. Duré ã'ubu hã aiwa bãtã ro'o ne. Duré unhama ro'o pa ne, ãza hã.

² Tawamhã ãbaihã nhinha ãsryre te sõzi haré 're ti'ã, tinhib'rata. Tawamhã ã poré nhisiwi ma tô tipara nhimire niwĩmhã tipara hã tisã. Ti'a nhisiwi ma tô duré tipara nhimi'e niwĩmhã tipara hã tisã.

³ Tawamhã mreme 'rãihã na te hã. Hu'u zérépa wairõ 'rãihã ne, ãhãrã hã. Hãrã wamhã, awa'awi ma tô tãiwapsa hã tiwapsa'a za'ra, wapsa'a 'rãihã na. 7 na ãwapsa'a za'ra hã.

⁴ Wapsa'a za'ra wamhã, damreme ne hã wa tô wapa. Taha wa, wa tô ãmreme za'ra hã te ãwapari na aré rob'ui'ééré. Tane nherẽ, te ni'wa hã hãiwa hawimhã ãma tinha, te rob'ui'ééré tõ da. Ãne te ãma tinha:

— Tô'ã. Rob'ui'ééré tō. Asima si waihu'u, tãiwapsa'a norĩ mreme hã. — ãne te ãma ĩpa'uwati.

⁵ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã â nhisiwi ĩsa hã ti'a nhisiwib zama ĩsa hã te ĩ'madã hã ta hã ma tō hãiwa nho'õmo tinhib'rada hã wẽ, tinhimire niwĩ hã.

⁶⁻⁷ Tawamhã simiwẽ sina, ma tō waihu'u:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã za te te ĩrob'manharĩzéb da hã sô rowaptã'ã õ di za oto. ⁷ ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhimnhihãrãzém na simnhihãrã wamhã, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ãma uwaimra, duréhã te te da'ãma sima ĩropisutuzé hã dama ĩwaihu'u'õ hã. Duréhã tizadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ ma, te te ĩropisutuzém na te za oto dama rob'manha. ãne, wa tō sena na awaihu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nho'a, ĩsimiropisutuzém na zama. — ãne ma tō 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa para waihu'u, hãiwa ãma romhuri'wa hã, hãiwa nho'õmo tinhib'rada te te ĩwẽ hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ta hã hãiwa 'manharĩ'wa, duré ti'ai 'manharĩ'wa, duré â poré 'manharĩ'wa, duré uburé ĩwa 're ĩdahãimana za'ra mono poto 'wa.

⁸ Tawamhã hãiwa hawi we te te ĩma ĩnharĩ 'rata mreme hã wa tō duré wapa. ãne te duré ĩma tinha:

— Ma'ãpé, sô aimorĩ, ĩbaihã nhinha ĩsyryre zô, âri da, hãiwa ãma romhuri'wa, sô'a haré tinhib'rada te te 're ĩ'rã'ãri zô. Õ hã hãiwa ãma romhuri'wa, â nhisiwi ĩsa hã, ti'a nhisiwib zama. — ãne te sô ĩzatõ.

⁹ Tawamhã wa tō ĩtẽme sô mo. Sô ĩwisi wamhã, wa tō tiwi waptẽ, ĩbaihã nhinha ĩsyryre hã. Te tiwi waptẽrẽ wamhã, te ĩma ti'ru, ãne:

— Ma'ãpé âri, 'rẽne da. 'Rẽne wamhã, ropĩni ne hã ĩsei uptabi za, asadai're 'remhã. Tane nherẽ, oto

sōmri wamhã, adi'i 'remhã te za anomozé. — ãne ma tô ãma waihu'u.

¹⁰ Tawamhã wa tô oto ti'â, ãsib'rata hawi ãbaihã nhinha ãsyryre hã. Te âri wamhã, wa tô ti'rê. Te 'rêne wamhã, ropĩni ne hã sei uptabi di, ãzadai're 'remhã. Tane nherê, te sōmri wamhã oto, ãdi'i 're, ma oto ãnomozé.

¹¹ Tawamhã ni'wa hã te ãma tinha:

— Te za duré 'Re ãhãimana u'âsi mono hã dama 're ãsadowa wasu'u mo, dapoto mono bâ za dama 're ãromhãimana za'ra mono zém na hã, damreme sipo'o mono bâ. Daro mono bâ dama ãpire za'ra norĩ ma, za 're ãromhãimana mono zém na zama te za duré dama 're ãsadowa wasu'u mo. — ãne ma tô ãma waihu'u.

ãne ãnhotō 'rowim ne, te ã'ab'madâ'â mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

11

'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ wasu'u

¹ Tawamhã ma tô ãma sōmri ni, wedehu waré ne hã marĩ pibuzé hã. Tawamhã 'Re ãhãimana u'âsi mono hã ma tô ãzatō:

— Mo oto aimorĩ ti'ai ãma ãnhorōwa u, wedehu waré ne na, 'ri hã pibui mono da, duré ãma danhoprubzé nomrizé hã pibui mono da, wedeza ne hã, danhimizama da te ãma 're ãzata za'ra mono zé hã. Ma'ãpé duré ãnhorōwa ãma, ã'ãma 're ãdawata za'ra mono norĩ hã sa'rata za'ra na.

² Tane nherê, 'ri 'wawi wa'ra 're, 'ri nho'remhã pibui mono õ di za. Ta hã wa tô pisutu, ãnhib'a'uwê'õ norĩ si te te ãma 're ubumroi mono da. Ta norĩ hã niwapsi te za Zeruzarê ãma hã 'ri

nho'u ĩwě uptabi ãma hã da'ãma ai'uté za'ra. Taha wa, te za te te sina dawasi za'ra. 42 na a'amo ĩhâimana u te za te te da'ãma rowamnarĩ za'ra, 1,260 na bâdâ za da'ãma ĩsi'utõrĩzéb u.

³ Taha ré, wa za ĩzadawa wasu'u'wa norĩ hã satõrĩ zahuré, tõ 1,260 na bâdâ ĩsi'utõrĩzéb u simi'ě na te te ĩzadawa wasu'u zahuré mono da. Tawamhã pone'ěrebâ zéré 'manharĩ na uza wasété ré, te za tineb zahuré, pē'ězé uptabi zahuré wa, da te dasiwi 're ĩwě'õ pese za'ra mono wa. — Āne ma tõ ĩma waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁴ Ā norĩ hã azeitona wede ne, te duré 're hâimana zahuré, ĩ'rãi wa'ui wabre hã ĩro'o pese ne, simi'ě na te te dama 're sadawa wasu'u zahuré mono wa. Rob'uiwězém ne, te duré 're hâimana zahuré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rob'uiwě zahuré mono wa. Uburé Danhib'apito nho'a te 're sima'wara zahuré.

⁵ Tawamhã ni'wa hã te te tãma rob'manharĩ wasété zahuré da nherě, te za tizadai're hawi unhamã ro'o na wĩrĩ zahuré. Āne na te za si'utõrĩ ĩsitob'ru norĩ hã, te te tãma rob'manharĩ wasété za'ra mono da nherě.

⁶ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã ĩsimipawapto waihu'u pese zém na te za hãiwa pese zahuré, tã ta'a tõ da, te te dama sadawa wasu'u zahuré mono sina. Duré te te waihu'u pese zahuré di, te te âwapru zahuré da hã, duré te te sima ĩwě zahuré zéb zarina, ti'ai ma, te te nasi ĩrob'manharĩ wasété zahuré da hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono u, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te za ãne te te dama arob'manharĩ zahuré.

⁷ Tawamhã te te sadawa wasu'u zahuré mono pari, te za ropoto siwamnarĩ hã ab're 'rehã hawi

ĩwatobro hã sô tisusi zahuré, te te 'wapé zahuré da. Tawamhã ropoto siwamnarĩ hã aibã norĩ ma, siptete zahuré wa, te za pãrĩ zahuré.

⁸ Tawamhã 'ri nhi'rity 're za'ětē āma, te za taré ĩhãiba hã hã tiza'wari zahuré, 'ri nho'ōmo za'ětē āma, wede nhonhi'rãmi na ĩsib'apito za'ra, da te dasiwi ĩwĩrĩzēm nho'ōmo āma, dama ĩsa'rese za'ětē āma. Sodoma na 'ri nho'ōmo nhisi āma, 're ĩdahãimana wasété za'ra mono ne, ā 'ri nho'u hã. Duré Ezitu na romnhisi āma 're ĩdahãimana wasété za'ra mono ne hã, ā 'ri nho'u hã. Āne 'ri nho'ōmo zahuré na āma ĩsimiré'ézé hã, Zeruzarē hã.

⁹ Tawamhã da'ahã uptabi na te za ĩtēme ubumro zahuré ni, ĩhãiba hã hã da te dasiwi 'madâ'â zahuré da, 'ri nhi'rity sa'wari ré. Si'ubdatō bådâ ĩne wãiwab u, te za dapoto mono bâ dasiwi 'madâ'â zahuré ni, damreme sipo'o mono bâ, 're ĩdahãimana za'ra mono hã. Te za duré āma tasi'uwati za'ra ni, da te dasiwi za tō da.

¹⁰ Tawamhã ti'ai āma daro mono bâ 're ĩdahãimana wasété za'ra mono norĩ ma hã rowē za'ra di za, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã dâ'â zahuré wa. Taha wa, te za 're dato za'ra. Te za duré danhibzari na tasisawi za'ra ni. ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te te dama 're ropipa zahuré mono ré, dâ'â zahuré wa, te za 're dato za'ra.

¹¹ Tawamhã si'ubdatō bådâ, āma ĩneb zahuré zé wãiwa pari, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ĩpē'ězani hã apâ tãma sōmri zahuré, hãiba ré 're neb zahuré da apâ. Taha pari, te za oto hãiwi aima'wara zahuré. Sima'wara zahuré wamhã, te za tãma tapahi uptabi za'ra ni, da te ĩ'madâ'â za'ra norĩ hã.

12 Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã te za wapari zahuré, hãiwa hawi ni'wai mreme hã. Mreme 'rãihã na te za sô tihãrã zahuré:

— We ane wa'aba, hãimo. — ãne te za ni'wa hã sô tihãrã zahuré.

Tawamhã ãruiwapari'wa norĩ hã te te 'madã'ã za'ra mono ré, te za hãiwa'a na tizasi zahuré, hãiwa u.

13 Tawamhã zasi zahuré wi, awa'awi te za sa'ëtê uptabi ti'a sãsã hã watobro. Watobro wamhã, 'ri hã nima norĩ hã te za sina, Zeruzarê ãma, 'ri nho'õmo 'remhã 're ãsimasa mono hã. 10 na 'ri 'maihãimana wamhã, te za misi si dawi rere'e. Te za duré 7 miu na tadã'ã za'ra ni, ti'a sãsã'ã na hã. Tawamhã dadã'ã ãna ãdasi'atarême mono hã te za tapahi uptabi za'ra ni. 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma te za tawata za'ra ni, hãiwa ãma 're ãsãmra mono ãma, simi'manharĩ waihu'u pese uptabi wa.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'awapari mono hã, duré te ã'azabui mono hã.

14 Tawamhã ropipa hã maparane ãpu hã tâibã oto. Tane nherê, zahadu si'ubdatõ ãma zõ, te rowaptã. Romhuture di oto, duré ropipa ãwatobro da hã. Ma'ãpé ãne waihu'u pese za'ra wa'aba.

7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhimnhihãrãzém na ãsimnhihãrãzê wasu'u

15 Tawamhã 7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô tinhimnhihãrãzém na amnhihãrã. Simnhihãrã wi, hãiwa ãma damreme 'rãihã hã wa tô wapa. ãne te nharĩ za'ra:

— Satanasihĩ nhimi'madã, 're danomro mono da, ma tô da te dasima 're wê za'ra aré, daro mono bã. Tane nherê, ropã te za oto 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimi'madã'ã si 're danomro, Wanhib'apito

nhimi'madâ hã. Danho'reptui'wa da, te te ïpisutu nhimi'madâ'â zama te za 're dahâimana za'ra oto. Wanhib'apito hã te za tô te te 're da'ab'madâ'â u'âsi oto, õne u'âsi. — ãne wa tô wapa, hãiwa ãma damreme 'rãihã hã.

¹⁶ Tawamhã 24 na dama ïpire za'ra norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nho'a tisimasisizém na ïsi'ubumro norĩ hã ma tô hi'rãtitõ tãma ana, ãma wata za'ra da.

¹⁷ ãne te ãma tiwata za'ra:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ïhâimana u'âsi mono, a hã danhipai u asiptete uptabi di. Duréihã marĩ õ ré hã, te 're aihâimana u'âsi mo. Ai'utõrĩ waihu'u õ di. Õne u'âsi te 're aihâimana mo. A hã aiwaihu'u pese zé hã, duré danhipai u asiptetezé hã ma tô oto dama ïhãiré, da te oto 're 'madâ'â za'ra mono da. Taha zarina ma tô oto danhipai u da'madâ'â pire na ãma ïsãna'ra, ãhãna hã. Taha wa, wa ai'ãma wawata za'ra ni.

¹⁸ Ai'ãma 're ïdawata za'ra mono õ norĩ hã ma tô asada tizahi pese za'ra. Taha wa, ma tô oto ïwa waptãrã, asiwi ïda'awẽ'õ pese zéb zarina, dama ïrob'manharĩ wasété zéb da hã.

Ma tô duré ïwa waptãrã, dahâimanazéb zarina dama ï'arowairébézéb da hã, uburé adã'ã norĩ ma hã, asimiroti hã te te 're ïwapari za'ra mono õ norĩ hã uburé 're ahã za'ra mono da, duré uburé asimiroti wapari pese 'wa norĩ ma, tãma 're ab'manharĩ wẽ mono da.

Ma tô ïwa waptãrã, asadawa wasu'u'wa norĩ ma, marĩ ïwẽ hã 're anhomri mono da, te te aima 're ïromhuri pese za'ra mono zé wa'rãmi. Uburé pese asib'a'uwẽ norĩ ma, marĩ ïwẽ hã

're anhomri mono da, ma tô ãwa waptârã,
ai'ãma 're ãwata za'ra mono norĩ ma, dama
ĩpire norĩ ma, dama ãwapu norĩ ma zama.

Ma tô duré ãwa waptârã, ti'ai ãma da te 're ãrowasété
za'ra mono norĩ hã uprosi da.”

Ãne 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã ma tô ãma po're
pu'u za'ra.

¹⁹ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono
ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma hã, ma tô ni'wa
hã 'ridawa hã 'ridawa. Te te 'ridawa wamhã, te oto
wedehã're hã sô'awi 'ri para za. Wedehã're 're, te
ëtêpo ã'ui'ééré ré hã da'wa, duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi
mono te te tinhib'a'uwẽ ma ãropisutuzéb ui'ééré ré
hã. Tawamhã ma tô tãiwapsa hã watobro, tãirãrã'ã
zama, tãsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãsã'ã.
Tãzã hã ma duré asa'wa, ãpire hã.

Ãne ãnhotô 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré
te ã'awapari mono hã.

12

Pi'õi wasu'u, Satanasihî wasu'u me

¹ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã
wamhã, marĩ hã ma tô hãiwa nho're na sihãiré,
dama ãsa'rese'õ hã, ãma 're ãdatob'uzu za'ra mono hã.
Ta hã dama ãwaihu'u'õ hã wa tô 'madã, pi'õ ãsa hã.
Bãtã ro'o ne na ã'uza hã. ãpara 'rowimhã a'amo te za.
Duré 'rãzaza ré te za. ã'rãzaza na hã wasi te aimasa,
12 na.

² ã'ra te duré ãma sépu, pi'õi ãma. ãma sépu'u wa,
te hãzé te, 're sadari.

³ Tawamhã ma duré marĩ hã sihãiré, hãiwa
nho're na, marĩ ãsa'rese'õ hã. Ho'orã hãiba ne
ropoto siwamnarĩ hãiba za'êne hã te za. ãhãiba hã

ĩhâiba pré. Duré 7 na ĩ'rã hã. 10 na duré ĩ'u hã. Powawẽ õmo ne, ĩ'õmo za'ra hã. Duré 7 na ĩ'rã za'ra 'rãzaza hã, danhib'apito 'rãzaza ne hã. ĩ'rãzaza si'ubuzi na ĩ'rãzaza za'ra hã.

⁴ Tawamhã tizamo na ma tô wasi hã waibu, hâiwa ãma 're ĩsimasa mono hã. Ahâ uptabi prã na ma tô waibu, ĩsa'ratazé wãiwa prã na. Tawamhã te te waibui wamhã, ti'ai u ma tô sa'êtẽ sãmra.

Tawamhã pi'õ nho're te za, ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã. Pi'õ te sapa ĩ'ra zô, waptã'ã wi te te 'rẽne da.

⁵ Tawamhã ma tô tãma waptãrã aibã na, simi-wada'uri nhiptete na za daro mono bã te te 're ĩda'awada'uri mono da hã. Tawamhã ma tô tiwi âri ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u, danhib'apito simasi-sizém na 're ĩsãmra mono u, ĩsiré danhib'apito na 're hâimana mono da.

⁶ Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ wi, te pi'õ wara, a'ubuni u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma ĩropese sirõmo zéb u, te te tãma ĩpisutuzéb u. Tame hâimana mono ré, te za 1,260 na bådã ĩhâimana u te te 'madã'ã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁷ Tawamhã dasi'wapé, hâiwa nho're ãma ma tô watobro. Hâiwa ãma romhuri'wa hã Midé na ĩsisi hã, duré hâiwa ãma ĩsiré tãma ĩromhuri'wa norĩ hã, te ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hâiba za'êne hã siwi 'wapé. Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô sina ana, hâiwa ãma tãma ĩromhuri'wa norĩ me.

⁸ Tane nherẽ, ma tô Midé norĩ hã ãma ai'uté za'ra. Taha wa, hâiwa ãma 're hâimana waihu'u za'ra mono õ di za oto.

⁹ Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô siwi time ti'ai u, apã morĩ tã da. Ta

hã Satanasi, wanhitob'ru. Ta hã duréhã wahi na ĩsihãiba. Uburé tizadawa nhipese na te te 're ĩda'a'rãmi mono, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa para newa, ti'ai ãma daro mono bâ. Tawamhã wa'uburé norĩ zama ĩsib'a'uwẽ zama ma tô ĩsiré siwi sãmra ti'ai u, apã si'aba'ré tã da.

Ãne wa tô te ab'madã'ã, ĩnhotõ 'rowim ne.

¹⁰ Tawamhã wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Mreme 'rãihã na te tinha:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tô oto wa'anho'reptuzém na wama ãma uwaimra, wanhitob'rui wi. Danhib'apito na siptete na te te 're ĩda'ab'madã'ã mono zé hã ma tô duré dama hãiré oto. Duré Danho'reptui'wa da, te te ĩpisudu hã te duré ĩsiré te te 're da'ab'madã'ã oto, waihu'u pese na. Wasiré ĩsazei'wai ãma, awẽ sidãpãsi simizazãri ãna ĩwasédé hã te te ãma 're ĩ'aza'ra mono hã ma tô oto 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã sihawĩ time hãiwa hawi, ti'ai u, Wa'uburé hã.

¹¹ Pone'ẽrebã hã dazada ĩdã'ãzéb zarina, ma tô wasiré ĩsazei'wa norĩ hã ãma ai'uté za'ra, Satanasihi ãma. ĩwasu'uwẽ hã sena na te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zém na zama, ma tô ãma ai'uté za'ra. Duré da te 're 'ruiwapari za'ra mono wa, dawĩ 're sihãiba zawi za'ra mono õ di, 're dã'ã tã za'ra mono da. Taha wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono wi sipizari ãna, ma tô duré Satanasihi ãma ai'uté za'ra.

¹² Taha wa, ma'ãpé 're ato za'ra wa'aba mono, hãiwa ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Tane nherẽ, ti'ai ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, â poré na 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma zama. E marĩ wa. Wa'uburé hã sahi uptabi na atẽme morĩ aba na dã'ãsina, ti'ai

u. Ti'ai ãma te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono da, za 're ãhãmmana hutu mono zém na te te sina waihu'u wa, ma tô tizahi pese. Taha wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. — ãne te ni'wa hã tinha, mreme 'rãihã na.

¹³ Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'êne hã hãiwa hawi da te ãme na siwaihu'u wamhã, ma tô pi'õ zarina 're mo, aibã na ã'ra tãma ãwaptã'ã zarina.

¹⁴ Tane nherẽ, ma tô si'õmo wawẽ paihi hã ãsaripi ré hã pi'õi ma za ni, a'ubuni u 're ãsãmra mono zéb u, ãma wara da, tô õme, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono te te tãma ãropese sirõmo zéb u. Tame te za 'Re ãhãmmana u'ãsi mono hã te te 're 'madã'ã, si'ubdatõ wahum nhipai u wãiwa, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ wi.

¹⁵ Tawamhã ho'orã ne hã ma tô ã hã tizadai'ré hawi sa'wa pi'õ zarina, ã pré da, ã te te 'mapraba da.

¹⁶ Tane nherẽ, ti'a hã ma tô pi'õi ãma aime. Ti'a hã ma tô si'ridawa, ã zô, ã hã ãwa a'a da. Tawamhã ma tô ã hã ãwa ti'a'a tô, ho'orã hãiba ne tizadai'ré hawi pi'õ zarina te te ãsa'wari hã.

¹⁷ Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô pi'õ da tizahi pese, tiwi simani wa. Taha wa, ma tô ãsihudu norĩ zô mo, te te 'wapé za'ra da. E 'wam norĩ hã te wasu'u, ãsihudu norĩ hã. Ta norĩ hã 'Re ãhãmmana u'ãsi mono nhimiroti te te 're ãwaparĩ pese za'ra mono, duré tô sena na Zesusihi zazei'wa na 're ãsiwasu'u za'ra mono, te wasu'u. Ta norĩ zô te mo, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã te te 'wapé za'ra da.

¹⁸ Tawamhã te oto ta hã ã poré zaihã na za, supara'ré wa.

Ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã, za ãromhãimana mono zém na hã.

13

Ropoto siwamnarĩ pipa zahuré wasu'u, â 'rowimhã, duré ti'ai 'rowimhã

¹ Tawamhã wa hã wa tô duré sabu, â 'rowi ropoto siwamnarĩ hã â hawi watobro ré. ãhãiba misi nherẽ, 7 na ã'rã hã. Duré 10 na powawẽ õmo ne, ã'õmo mono hã. ã'õmo na hã danhib'apito 'rãzaza si'ubuzi ne ré, te õmo 'rãzaza ré aimasa, 10 na. Duré ã'rã mono na rob'ui'ére za'ra ré hã aiwa 'Re ãhãimana u'ãsi mono newa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wamri na ãsiwaptẽre ui'ére wasédé hã.

² Duré ãhãiba hã, hu'u hãiba ne. ãpara hã robzahi para ne hã ursu para ne. Duré ãsadaire hã, aiwa hu'u zérépa zadai're ne, ãsadaire hã. Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã, Satanasi hã ma tô tinhiptetezé hã tãma tisõ, ãsada para siré te te da'ãma 're romhuri wasété zahuré mono da, ãsimiromhuri waihu'u pese zém na.

³ Tawamhã misi ã'rã ãma hã ã'u'a ré hã da te wãri wa, ã'wa're ne hã. Tane nherẽ, ã'wa're hã ma tô tãma ato. Taha wa, daro mono bâ uburé 're ãdahãimana za'ra mono hã ma ãma tatob'uzu za'ra ni. Ma duré ãma sasõmri za'ra ni, ãsimiwada'uri na.

⁴ Ma tô duré ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni aihĩni, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, tinhimi'manharĩ waihu'u pese zé hã te te tãma sõmri wa. Tane ma tô duré â hawi ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni. ãne te ãma tawata za'ra ni:

— E 'wa hã ãsine hâimana waihu'u pese bâ. E 'wa hã ãsiptete wabzu'wa pâ. — ãne te ãma tawata za'ra ni, daro mono bâ da'ahâ na.

⁵ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã, te 'Re ãhâimana u'âsi mono hã wa'ëi wasété, 'rãwi waihu'u pese na sina wata dâ'âsina. 'Re ãhâimana u'âsi mono te te sadawa uwati õ di. Ma tô duré tãma waprosi, dama pire na te te da'awada'uri wasété mono da a'â, 42 na a'amo ãsisõré mono u.

⁶ Taha ré, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã wa'ëi wasété tô, ãsisi na zama. 'Re ãsãmra mono zém na ma tô duré timreme wasété, duré hãiwa ãma 're ãhâimana za'ra mono norĩ ãma zama.

⁷ Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô duré tãma waprosi, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, ãsib'a'uwẽ te te 'wapé za'ra da, te te ãma ai'uté za'ra da, ãsib'a'uwẽ norĩ ãma. Ma tô duré tãma waprosi, simiwada'uri wasété nhiptete sina te te 're da'awada'uri mono da, dapoto mono bâ, duré damreme sipo'o mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono hã.

⁸ Tawamhã ti'ai ãma daro mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono norĩ hã te za ãma 're dawata za'ra, da'ahâ uptabi na. Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã ãma 're wata za'ra mono õ di za, ãbaihã na 're ãdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ãsими'wara mono zém na ãsisi 're ãsими'wara mono norĩ hã. Duréihã 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te te ropoto mono õ ré, danhisi na te te ãma ãrob'ui'éré za'ra hã ã ãbaihã hã, Pone'ërebã, da te dasiwi ãwĩrĩ te hã.

ãne za ãromhâimana mono zém na ãnhotõ 'rowim ne, te ãazabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

⁹ Ma'ãpé, aipo're 'repu'u ré za'ra wa'aba wamhã, wapari pese za'ra wa'aba.

10 Ni'wa hã ãsazei'wai wamhã, dazazéb 're da te 're séme mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te dawi 're sawi za'ra mono õ wamhã, te za tô da te 're sé. Duré sib'ézé 'wapa na da te 're simroi mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te dawi 're sawi za'ra mono õ wamhã, te za tô da te 're simro. ãne da nherẽ, te za sipizari ãna ãma 're nomro, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma.

11 Tawamhã wa tô duré sabu ropoto pipa hã, ti'ai hawi ãwatobro hã. Maparane ã'u hã, pone'ërebã 'rare õmo ne hã. Tane nherẽ, ãmreme hã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ mreme ne, ãmreme hã.

12 Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhuri, ti'ai hawi ãwatobro hã. ãsadawa para te te 're da'awada'uri pese, ti'ai ãma daro mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono norĩ hã â hawi ropoto siwamnarĩ ãma 're dawata za'ra mono da, ã'rã ãma ã'u'azé tãma ãsitob ãma.

13 Tawamhã ti'ai hawi ropoto pipa hã ma tô te te 're aromhõsi, marĩ ãwaihu'u'õ na, dama ãsa'rese'õ na. Hãiwa hawi unhama ro ãwaptã'ã na ma tô datõmo nho'a romhõsi.

14 ãne 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô tãma waprosi, â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhõsi mono da. ãne ma tô tinhimiromhõsi na dama 're sadawa nhipese, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa para newa, ti'ai ãma daro mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono norĩ ma hã. Ma tô duré dama ti'ru, romhãiba, da te dasiwi 'manharĩ da, â hawi ropoto siwamnarĩ hãiba na, sib'ézé 'wapa na da te dasiwi wĩrĩ nherẽ, apã ãhãiwa'utu hãiba na.

15 Tawamhã romhãiba hã da te dasiwi 'manharĩ parimhã, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ti'ai hawi ropoto pipa ma waprosi, romhãiba ma,

ĩpê'ẽzani te te tãma sômri da, mreme ré oto 're morĩ da, duré romhãiba ãma 're ĩdawata za'ra mono õ norĩ hã te te 're anhimroi mono da, ti'ai hawi ropoto pipa hã.

¹⁶ Tawamhã ti'ai hawi ropoto pipa hã ma tô te te da'awada'uri, da te dasima waprozi za'ra da, ni'wam norĩ hã ĩsib'rata nhimire niwĩ da te sib'rata ui'ére za'ra mono da, duré ni'wam norĩ hã ĩ'uihã mono na da te uihã ui'ére za'ra mono da. Tawamhã ma tô da te a'ui'ére tô, daro mono bâ 're ĩdahãimana za'ra mono hã, dama ĩwapu mono bâ duré dama ĩpire mono bâ, duré danhibro pese mono bâ, duré danhibrob'õ mono bâ, duré dapawa'âbã ãna dawada'uri zarina si da te dama 're ĩromhuri za'ra mono bâ, duré dawada'uri ãna dasi'uihã na 're ĩdahãimana za'ra mono bâ. Da'upsâtã mono bâ ma tô da te da'ui'ére za'ra.

¹⁷ Tawamhã danhib'rata ui'ére õ nherẽ, da'uihã ui'ére õ nherẽ, da te 're rob'uiupra waihu'u za'ra mono õ di. Duré da te 're rowede waihu'u za'ra mono õ di. Á hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na da'uihã ui'ére hã, duré danhib'rata ui'ére hã, ĩsisi za'ratazé hã. ãne wa tô te awaihu'u, ĩnhotõ 'rowim ne.

¹⁸ A norĩ wa'wa hã ai'maiwaihu'u pese aba wamhã, ma'ãpé ĩsisi za'ratazéb ui'ére hã 'mai-waihu'u aba, ĩwasu'uzé hã. 666 na ĩsisi za'ratazé hã danhisi za'ratazém na ĩsisi hã te wasu'u.

14

'Re ĩhãimana u'âsi mono, ĩwasété hawi te te ĩwa'âbã za'ra norĩ nho're wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, Pone'ërebã hã wa tô sabu, da te dasiwi ĩwĩrĩ hã. Si'ã na êtẽ 'rãihã nhisiwi te za. Duré 144

miu na dahâiba hã te ĩsiré aimasam ni, ĩsisi na ĩ'uihã ui'éré ré mono hã, duré ĩmama nhisi na zama ĩ'uihã ui'éré mono hã.

² Tawamhã wa tô duré wapa, hãiwa hawi ni'wai mreme hã. Â'a'a 'rãihã ruru'u ne, ĩmreme hã. Duré tâiwapsa'a za'êtê rãrã'ã ruru'u ne, ĩmreme hã. Rowamreme'wa, tinhimrowamremezém na te te 're ĩrowamreme za'ra mono ne, ĩmreme hã.

³ Tawamhã 144 miu na ĩhãiba za'ra norĩ hã te danhib'apito simasisizém nho're asôré, maparane si'uiwa na ropoto na ĩhãiba norĩ nho'reb zama, duré dama ĩpire za'ra norĩ nho'reb zama. Tinho're ĩtém na te tinho're za'ra, dama ĩsa'rese'õ na. Â norĩ si 're ĩdanomro wasété mono zém hawi, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te ĩwa'âbã za'ra norĩ si te te waihu'u pese za'ra di, ĩsõ're hã.

⁴ Â norĩ hã ma tô 're si'madâ'â pese za'ra, 're si-wasété tõ za'ra mono da, pi'õ na 're ĩdanhimisaihuri za'ra mono õ ne. Duré pi'õ za'rese'õ'wa 're ĩhãimana za'ra mono ne, ma tô 're si'madâ'â pese za'ra. Pone'ërebã nhirã zarina si ma tô 're nomro. Ta norĩ si ma tô 're ĩdanomro wasété mono zém hawi wa'âbã za'ra. Ta norĩ hã ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma sisõmri na'rata za'ra, Pone'ërebã ma zama.

⁵ Duré 're sadawa nhipese za'ra mono õ di. Duré ĩwasédé hã sena na da te ãma 're sa'ra waihu'u mono õ di, ĩwẽ na si 're hãimana za'ra mono wa.

*Si'ubdatõ hãiwa ãma romhuri'wa norĩ
nhimirowasu'uzé wasu'u*

⁶ Tawamhã wa tô duré 'madã, hãiwa ãma 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hã. Hãimo uptabi te 're wara. ĩwasu'uwẽ hã te dama 'mahã, ĩsi'utõrĩ'õ hã, dapoto mono bã 're ĩdahãimana za'ra

mono norĩ ma, duré damreme sipo'o mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono norĩ ma.

⁷ Æne te mreme 'rãihâ na te te dama 'mahârâ:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti hã 're wazé pese za'ra wa'aba mono. Duré wẽ uptabi wa, ãma 're aiwata uptabi za'ra wa'aba mono. Ma tô ãwa waptãrã, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te da'ãma ã'arowairébézéb u da hã, uburé pese. Taha wa, te za Ropoto'wai ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, hãiwa 'manharĩ'wai ãma, duré ti'ai 'manharĩ'wai ãma, duré â poré 'manharĩ'wai ãma, duré ub're 'manharĩ'wai ãma. — Æne te hãiwa ãma romhuri'wa hã te te dama hãiba 'ru 'Re ãhâimana u'âsi mono hã, ãma 're dawata u'âsi za'ra mono da.

⁸ Tawamhã te duré ãsãna'remhã 're wara, hãiwa ãma romhuri'wa hã ãhãiba amo hã. Æne te duré ta hã te te rob'mahârâ:

— Ma tô daré ai'utõ. 'Ri nho'õmo za'ene hã ma tô daré ai'utõ, Babironiza hã. Ma tô uprosi ni. Ásipãrĩ na si pi'õ hã 're ãsai mono hã te za tihãiba amo norĩ ma ti'ru, ãsiré te te âhuri wa, si'rã idi'iti pese za'ra da, ãsiré. Tane ma tô Babironiza ãma 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã te te 're dawada'uri za'ra daro mono bâ, da'rã idi'iti wa, siwa'ru 're ãdanomro mono ne, ãsine 're danomro wasété mono da. Taha wa, ma tô daré ai'utõ, Babironiza hã. — Æne te hãiwa ãma romhuri'wa ãsãna'remhã te te rob'mahârâ.

⁹⁻¹⁰ Tawamhã si'ubdatõ ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã te duré 're wara, hãimo uptabi, maparane nhana're ãwatobro hã. Æne te duré ta hã mreme 'rãihâ na te te rob'mahârâ:

— Ni'wa hã â hawi ropoto siwamnarĩ ãma 're wata mono wamhã, duré ãhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're wata mono wamhã, duré ãsisi

na uihâ ui'ééré ré 're morĩ wamhã, duré sib'rata ui'ééré ré 're morĩ wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimihâzé ìpire uptabi hã te za te te 're sépata. Ni'wa hã âzé te za dama ti'ru, â na ìwazari'õ hã ìsé pire uptabi hã te te hã'rêne da. Te te hã'rêne wamhã, ti'uihâ idi'iti na, te za sépata. Tane, ropoto siwamnarĩ âma 're ìwata za'ra mono norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimihâzé ìpipa uptabi hã te za te te 're sépata za'êtê uptabi za'ra, tâma wê'õ pese za'ra wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. Unhama ro'o na te za te te 're robzépata za'ra, êtê ro'o nhizédé uzé pire na, ìsi'utõrĩ'õ na. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, hãiwa âma romhuri'wa norĩ nho'a, te za te te 're robzépata za'êtê za'ra, Pone'êrebâ nho'a zama.

¹¹ Tawamhã unhama ro'o nhizé hã te te âma 're ìrobzépata za'ra mono nhizé hã te õne u'âsi 're sizédé 'rãti u'âsi, hãimo. Unhama ro hã ro'o nhimizazãri waihu'u õ di, â hawi ropoto siwamnarĩ âma 're ìwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ìhãiba 'manharĩ na romhãiba âma 're ìwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ìsisi na ì'ui'ééré za'ra norĩ ma hã. Õne u'âsi te ã norĩ hã robzépata wi 're wairébé waihu'u mono ãna, te te 're robzépata u'âsi za'ra. — ãne te si'ubdatõ âma hãiwa âma romhuri'wa hã te te rob'mahãrã.

ãne ìnhotõ 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã.

¹² ãne hã za 're romhãimana mono dã'ãsina, te za 'Re ìhãimana u'âsi mono nhib'a'uwê hã sipizari ãna 're hãimana nhiptete za'ra, ìsimiroti te te 're ìwapari pese za'ra mono hã, Zezusihi âma si 're ìnomro mono hã.

¹³ Tawamhã wa tô duré wapa, hãiwa hawi ni'wai

mreme hã. ãne te ãma ti'ru:

— Ma'ãpé, ãne ãma rob'ui'ééré: “Ãhãna te ãwaih'uuzém hawi, ni'wam norĩ hã Wanhib'apito ma, te te 're romhuri zawéré za'ra mono ré, 're dâ'â za'ra mono wamhã, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.”

Tawamhã 'Re ãhãimana u'âsi mono pê'ëzani hã ma ãma saze, timreme na. ãne ma ãma saze: “Tane tô. Tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za tô. Simi'ë na tinhimromhuri wẽ ré, te za hãiwa u ãré 're sisisi. Taha wa, te za oto romhuri na tisiwasudu hã sahãri za'ra.” ãne 'Re ãhãimana u'âsi mono pê'ëzani te te ãma ãsazézé hã. ãne te za ãma ãrob'ui'é. — ãne ma tô ãma ti'ru, te ãma rob'ui'ééré da.

Ti'ai ãma roptehãrizém na, ãma ãsimiré'ézé wasu'u

¹⁴ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, hãiwa'a hã te za. ãsisiwimhã aibã hã te nhamra, ti'ai ãma dasiré ãpodo hã ëtë'ubuzi pré oru 'manharĩ na 'rãzaza ré. Roptehãrizéb ré zama te nhamra, ã'wa pese ré.

¹⁵ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ãhãiba amo hã ma tô hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'âsi mono 're ãsãmra mono zém hawi watobro, 'ri 'rãihã hawi. Watobro wamhã, te mreme 'rãihã na 'mahã, hãiwa'a na ãsãmra hã. ãne te 'mahã:

— Ti'ai ãma daro mono bã ma tô rob'rãi'ré pese. Ma tô ãwa waptãrã, ãroptehãri mono zéb da hã. Taha wa, ma'ãpé roptehãri mono, asimiroptehãrizém na. — ãne ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã tãma ti'ru, ãma ãromnhimire'ézém na, rob'rãsutuzém na hã. Ti'ai ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ ubumrozé hã te wasu'u, roptehãrizé hã.

16 Tawamhã hâiwa'a na ãsãmra hã ma tô te te roptehâri tô, daro mono bâ tinhimiroptehârizém na.

17 Tawamhã wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma romhuri'wa hã aimawi hã. Hâiwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono 're ãsãmra mono zém hawi ma duré watobro, 'ri 'rãihã hawi. Roptehârizé hã te duré ta hã 're ti'â, tinhib'rata.

18 Tawamhã ma tô duré hâiwa ãma romhuri'wa aimawi hã watobro, wedeza ne hawi, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Ta hã wedeza ne na unhama 'madâ'â'wa. Ta hã roptehârizé te te 're ãrã'âri hã te 'mahâ. ãne te 'mahâ:

— Ma'ãpé, uwa 'ru 'rã hã anhimizuhâri mono, daro mono bâ 're ãsimnhatã mono hã. Asimiroptehârizém na te za oto ã'anhimizuhâri mo, 'rã prédu mono wa. — ãne te tãma ti'ru.

19 Tawamhã hâiwa ãma romhuri'wa hã ma tô te te anhimizuhâri tô, uwa 'ru 'rã hã daro mono bâ, ti'ai ãma hã. Te te anhimizuhâri mono wamhã, ma tô te te anhamra êtê're 're, ãwa'u zô, dapara na da te 're ãwati za'ra mono zéb 're.

20 Tawamhã uwa 'ru 'rã, êtê're 're te te anhamra mono wamhã, ma tô a'rãiwati, ãwa'u zô. 'Ri nho'õmo nhiti da te 're ãwati za'ra mono zéb 're, ma tô a'rãiwati. Te te awati wamhã, dawapru na ãwa'u hã tawamhã, ma tô puru, êtêzapu'u hawi. Pu'u wamhã, â wara tete ne te tipraba, dawapru na ãwa'u hã. 300 na ti'ai pibuzéb zarina te tipraba, dawapru hã. Duré misi ãpibuzé wãiwa, ma ti'â'masisi hãimo, â 'rehã prã na. ãne 'Re ãhâimana u'âsi mono, 're ãdahâimana wasété za'ra mono norã ahârizém na ãma ãsimiré'ézé hã.

Ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã, za ãromhãimana mono zém na hã.

15

7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã, oru 'manharĩ na u'awi ré ãsimasabzé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré marĩ hã sabu, hãiwa nhirõtõ na dama ãsa'rese'õ hã ãma 're ãdatob'uzu za'ra mono hã. Hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã 7 na te aimasa. Ta norĩ ma, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã pisutu, 7 na rob'manharĩ pipa mono hã, ãrẽme ma te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da. ã norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimi'ahãrizéb 'rãsudu, te wasu'u.

² Tawamhã wa tô duré sabu, â poré ne hã. Simhi ãsarob'a uptabi ne hã â hã, unhama ro'o na ãwazari ré hã.

Tawamhã wa tô duré sabu, â hawi ropoto siwamnarĩ ãma te te ãma ã'ai'uté za'ra norĩ hã, tô õhõ ãma 're ãwata za'ra mono õ norĩ hã. Taha nhisi hã danhisi za'ratazém na ãsisi hã. ãhãiba na romhãiba ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã wa tô duré sabu za'ra. Ta norĩ hã te aimasa, simhi ãsarob'a ne â poré zarob'a 'rata. Rowamremezéb ré te aimasa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãsõmri za'ra ré.

³ Te duré tizadawa'a'a, Mozésihi nho'rezém na, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa nho'rezém na, Ezitu hawi ãsib'a'uwẽ norĩ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dawĩ ãsõ'reptu za'ra zém na. Te duré tizadawa'a'a, Pone'ërebã te te 're ãda'anho'reptui mono zém na. ãne te ãma tizadawa'a'a:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, aiwaihu'u pese uptabi di.

'Re ã'ab'manharĩ mono zé hã wẽ uptabi di.

A hã daro mono bâ uburé pese Danhib'apito.

Tô sena uptabi na si te dama 're ĩ'aroti wẽ uptabi mo. Upai ãna, te duré 're ĩda'ab'madâ'â wẽ mo.

⁴ Wanhíb'apito, dama aipire uptabi wa, te da te dasiwi 're aiwazé.

Uburé pese, te da te 're aiwasu'u wẽ za'ra, danhipai u pese, aiwẽ uptabi wa.

Aiwétési tô sena aiwẽ uptabi hã.

Daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã te za we ai'ãma 're dawata u'âsi za'ra, upai ãna dama 're ĩ'arob'manharĩ wẽ mono zé hã da te 're 'madâ'â za'ra mono wa."

Ãne te tizadawa'a'a, â hawi ropoto siwamnarĩ ãma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã.

⁵ Taha parimhã, wa tô duré sabu, hãiwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zé hã, 'ri paramhã 'ri 're wa'wa ãma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 're ĩsãmra mono zé hã. Ni'wa hã ma tô 'ridawa hã 'ridawa.

⁶ Tawamhã ni'wa te te 'ridawa wamhã, ma tô 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã tô õ norĩ hã wairé 'ri para hawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisutu za'ra norĩ hã rob'manharĩ pipa na te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da. Uza hãirã ré ĩhã si'ubuzi ré ma wairé, duré êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na sõ'utu wa'rãmi ré.

⁷ Tawamhã maparane si'uiwa na, ropoto na ĩhãiba norĩ siré hã misi ma tô 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma sômri za'ra, oru 'manharĩ na u'awi hã, 7 na ĩhãiba za'ra hã. U'awi hã uwa 'ru 'rãĩ wa'u ĩsé pire ré hã. Uwa 'ru 'rãĩ wa'u ĩsé pire hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzé, te wasu'u.

⁸ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb 'remhã ma tô

romnhizé hã rob'utõ, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimirowa'a za'êtê hawimhã. Tawamhã 'ri para u 're danhisisi waihu'u mono õ di za, a'â. 7 na rob'manharĩ pipa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ te te dama 're rob'manharĩ 'rãsutu za'ra mono parip si, te za 're danhisisi.

Ãne ìnhotõ 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã, za ìromhâimana mono zém na hã.

16

U'awi 're, uwa 'ru 'rãi wa'u ìsé na 'Re ìhâimana u'âsi mono, 7 na te te dama ìrob'manharĩ pipa mono zé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré wapa, 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme hã, ìmreme 'rãihã hã hãiwa ãma, ãma 're ìdawata za'ra mono zém hawi. 7 na hãiwa ãma tãma ìromhuri'wa norĩ ma, te rob'ru za'ra. Ãne te tãma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'rúi wa'aba ti'ai u, 7 na u'awi hawi ìnhimihâzé hã sa'wari za'ra wa'aba mono da. — Ãne te tãma rob'ru za'ra.

² Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ìmorĩ'rata uimrehêne ma tô mo, ti'ai u. Tinhì'u'awi wamhã, ma tô te te sa'wari ti'ai wa, daro mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma tô da'wa're ìwasété uptabi hã duré ìsé uptabi hã te te daduri, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ì'ui'ééré ré mono norĩ hã, ìhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're ìwata za'ra mono norĩ hã.

³ Tawamhã ìmorĩ'rata nhana'remhã ma tô duré hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhì'u'awi wamhã, te te sa'wari âi ba, â poré mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma âwapru, â poré mono bâ. Adâ'â wapru

si'u'ětē ne na, ma te te âwapru. Ma tô duré si'utōrī, â 'rowi uburé pese 're ĩnomro mono hã.

⁴ Tawamhã si'ubdatō ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã, te te sa'wari, âi ba, panho'õmo mono bâ, duré ub're mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma duré âwapru.

⁵ Tawamhã wa tô wapa, hãiwa ãma romhuri'wa hã, â mono bâ, â 'madâ'â'wa hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, ãne:

— A hã tô sena te marī na upai ãna ĩ'uwaibaba si dama 're ĩ'arowairébé mo. A hã 're aiwasété mono õ. Marī õ ré hã te 're aihâimana u'âsi mo. Ai'utōrī waihu'u õ di. Õne u'âsi te 're aihâimana mo.

⁶ 'Re ĩdanomro wasété mono norī hã ma tô asib'a'uwē norī te te 're simro, asadawa wasu'u'wa norī zama. Ma tô te te 're wapru pu'u za'ra. Taha wa, ma tô ĩwa'rãmi dawapru hã tãma ĩ'anhomri mo, õhõ si da te 're âhuri mono da. ĩbãre ma tô rowasédé hã sô tiwatobro za'ra tô. — ãne te ãma tiwata, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma, ĩsimi'manharĩzém na.

⁷ Tawamhã wa tô duré wapa ni'wai mreme hã, wedeza ne hawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Te duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma tiwata, ãne:

— Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, tô sena aiwaihu'u pese uptabi di. Marī na upai ãna te ĩ'uwaibaba si dama 're ĩ'arowairébé mo, sena na. — ãne te ãma tiwata.

⁸ Taha pari, hãiwa ãma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na ãma ma tô duré ta hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, bâtâ nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô titõmo wa'ro pese. Taha wa, ma tô te te dahãiba zata, bâtâ tõmo wa'ro zé pire hã.

⁹ Ma tô te te dahâpré pese. Tawamhã ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã 'ruiwapti za'ra ni, rob'manharĩ pipazém na te te dazada ãma 're rowairébé mono wa. Tane nherê, dawasété wi dasipizari za'ra ô di. Duré siptete uptabi nherê, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're dawata za'ra mono ô di.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhã ãmrotô ãma hã ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, ropoto siwamnarĩ â hawi ãwatobro simasisizém nhisiwi, danhib'apito simasisizém ne nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô robra hã watobro, ropoto siwamnarĩ nhimi'madá'â norĩ, 're ãhâimana za'ra mono zéb ãma. Tame te dahâzé hã sêpata za'êtê za'ra ni. Dahâzé te, te da'wa na 're dasisoto ubu'iti za'ra. Tawamhã te duré 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma wasété uptabi za'ra ni, hãiwa ãma 're ãsãmra mono ãma, dahâzé da te sêpata za'êtê za'ra 'ru te, da'wa're te te daduri mono 'ru te zama. Tane nherê, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono ô di.

¹² Tawamhã ãmropâ ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, Eprati na panho'ômo za'êtê nhisi nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô ti'â'ré. Bâtâ pusizém hawi darob amoi hawimhã dama ãpire norĩ hã, tisiré da'wapéi'wa norĩ zama â 'ré na te te saprĩ za'ra da, ma tô ti'â'ré.

¹³ Tawamhã wa tô duré sabu, si'ubdatô wa'uburé norĩ hã, ãwasété norĩ hã. Uti hãiba ne ãhãiba za'ra hã. Ropoto siwamnarĩ zadai'ré mono hawi, ma tô misi si wairé, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'êtê zadai'ré hawi, duré â hawi ropoto siwamnarĩ zadai'ré hawi, duré ti'ai hawi ropoto pipa zadai'ré hawi. Ti'ai hawi ropoto pipa

hã, ta hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimipisutu newa sadawa nhipese na te te 're ãda'a'rãmi mono.

14 Ta norĩ hã si'ubdatõ wa'uburé norĩ hã simiromhõsi waihu'u pese za'ra di. Ta norĩ hã niwamhã te za ropé daro mono bâ, dama ãpire za'ra mono zõ, da'wapéi'wa norĩ zõ zama te te ubumroi mono da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te siwi 'wapé da. ã hã bâdã hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimipisudu, danhipai u bâdã ãpire hã.

15 Tawamhã ãne danhotõ 'rowim ne, da te 're ãrosawẽrẽ za'ra mono ne, te azabui mono ré, wa tô Zezusihi mreme hã wapa, tizazei'wa norĩ te te ãpo're pu'uzé hã. ãne te tinha: “Ma'ãpé, aipo're pu'u za'ra wa'aba. ãsimisaihuri zõ 're danhimipari za'ra mono õ nherẽ, danhorõwa u 're ãsisisi mono ne, wa za wei mo apã. ãté ni'wa hã tisiwadi zõ simipari wamhã, sõtõ ãna te za sõ rob'madã'ã u'ãsi. Tawamhã ã'uzã hã te za ã'rata nomro 'rãwi, ãsiwadi hã we ãtẽme wisi wa, si'aba'rẽ na te te sisada ãri su'u da, ãma si'uzã da. Tane asimiza'rese sina, ãzõ 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ãmorĩ wamhã, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ni'wa hã datõmo nho'a ai'uréwi 're morĩ wa, 're ãsisé mono ne, ãma aséb za'ra wa'aba tõ da, asimiza'rese sina ãzõ 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ãmorĩ wamhã, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za.” ãne Zezusihi nhimiroti hã.

16 Tawamhã wa'uburé norĩ hã ma tô oto ubumro, dama ãpire za'ra norĩ hã, dama ãpire norĩ siré, da'wapéi'wa norĩ zama. Amadedo na zudezu norĩ mreme na romnhisi ãma ma ubumro.

17 Tawamhã da'rãirẽme hã 7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, hãiwa nho're 're ãromhãimana mono nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb 're, danhib'apito simasisizém hawi te tinha, mreme 'rãihã na:

— Tãibã za oto. ã hã, da'rãsutu'wa. — ãne te tinha.

18 Tawamhã tãiwapsa hã ma tô watobro, tãirãrã'ã zama, tãsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãã'ã, sa'ëtẽ uptabi. Niwamhã ãne hã 'maiwatobro õ di, dapoto na'rata hawimhã, ti'a sãã hã.

19 Tawamhã Babironiza na 'ri nho'õmo za'ëtẽ nhisi ãma, ma ti'a sãã'ã na ti'a sipo'o. Si'ubdatõ ma tô ãma aiwã. ãne ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhimihãhãri pipa zém na te te dama arob'manharĩ, Babironiza ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ma. 'Re ãdahãimana wasété za'ra mono zé hã tiwi simani õ di. Taha wa, uwa 'ru 'rã wa'u ãsẽ pire hã da te 're huri mono wa, da te 're ãsẽpata za'ra mono ne, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimihãzẽ hã da te 're sẽpata za'ra. Duré daro mono bã 'ri nho'õmo mono bã ma duré ropsisa'wari. Uburé ma ropsi'utõrĩ pese, 'ri nho'õmo mono bã.

20 Rob'rẽ za'iti zama ma uburé pese sisa'wari. ã si ma tô te te sina sinarĩ. Duré ëtẽ 'rãihã 're ãsimasa mono zama ma rere'e, uburé pese.

21 Duré tãzã hã ãsa'ëtẽ uptabi hã ma danhisiwi sisa'wari. ãnhama pibuzé hã 35 na. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhimirob'manharĩ pipa uptabi na te te dama rob'manharĩ 'ru te, te ãma wasété za'ra ni.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré

te ï'awapari mono hã, za ïromhâimana mono zém na hã.

17

Pi'õi wasété wasu'u

¹ Tawamhã 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ siré hã ma tô we ïtême 'maimo, u'awi ré norĩ siré hã. Tawamhã te ïzatô, âne:

— We ïsiré aimorĩ, Babironiza na 'ri nho'ômo za'êtê nhisi ãma 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ ma, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïrob'manharĩ pipa zé hã sabu da. Panho'ômo si'rutu 'rata, te 'ri nho'ômo za'êne hã 're hâimana. Pi'õi wasédé ïmro'ô hã aibã zô si te te 're ïrowasutu mono ne, te Babironiza ãma hã 're dahâimana wasété uptabi za'ra.

² Aibã hã pi'õi hâimana wasété na 're ïhâimana wasété mono ne, ma tô daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ïpire za'ra hã Babironiza ãma 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ siré 're wasété uptabi za'ra. Ázé nhipãrĩ para da'uihã idi'iti zarina, da te 're ïrobzanhamri za'ra mono ne, tane ma tô daro mono bâ Babironiza ãma 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ siré, 're dahâimana to za'ra, dawasété na. — Âne ma tô ïma waihu'u, pi'õ ïwasété na ãma ïsimiré'ézém na hã. Pi'õ ïwasédé hã timro upana aibã aimawi zô si te te 're ïrowasutu mono hã, Babironiza ãma 're ïdahâimana za'ra mono norĩ hã marĩ ïwasété zô, da te 're ïrob'ruiwapari za'ra mono norĩ, te wasu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono upana.

³ Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tô duré ï'uihã pi'ra. Te te ï'uihã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ïhâiba. Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ïzaprô, a'ubuni u, supara'ré

u. Tame pi'õ hã wa tô sabu. Ropoto siwamnarĩ pré nhisiwi, te nhamra. Ta hã ropoto siwamnarĩ hã ãhãiba na hã rob'ui'ééré. Rob'ui'ééré hã ma hãiba'utõ. Aiwa 'Re ãhãimana u'ãsi mono newa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wamri na, ãsiwaptẽrẽ ui'ééré wasédé hã. Duré 7 na ãrã hã, ta hã. Duré ã'u hã 10 na. Taha hãiba nhisiwi, te pi'õ nhamra.

⁴ Pi'õi uza hã ãhãpré pese na ã'uza hã, duré ãhã'uzé dâ'a na, uburé da'uza wamri nhipai u, ãwa'ãbã za'êne hã. Uburé marĩ hã tisipesezé hã ãwa'ãbã za'ëtẽ mono bâ te te si'ãma ã'aza'ra mono ré, te nhamra, oru 'manharĩ ré, duré ëtẽ'ubuzi 'manharĩ ré, duré a'é tãmo wawẽ ne ãtob'a 'manharĩ ré, ãwa'ãbã za'ëtẽ ré. Hãsize hã oru 'manharĩ na ã'manharĩ hã te duré 're ti'ã tinhib'rata, uwa 'rãi wa'u ãsé pire ré hã. Uwa 'ru 'rãi wa'u ãsé hã pi'õ ãpo're'õ siwamnarĩ hãimanazé, te wasu'u. Aibã na 're ãhãimana siwamnarĩ u'ãsi mono zé, te wasu'u.

⁵ Duré pi'õi uihã na rob'ui'ééré hã dama ãwaih'u'õ na ãwamrizé hã, ãma ãsimiré'ézém na hã. ãne ãwamrizé hã, ãmorĩ'rada hã: Babironiza na 'ri nhõ'õmo za'ëtẽ na. Duré daro mono bâ dawasété 'ru na'rata 'wa na, ãwamrizéb amo hã. Duré ãwamrizéb amo hã pi'õi wasété norĩ na na, ãwamrizéb amo hã, ãsine aibã na 're hãimana wasété za'ra mono da, pi'õ norĩ te te 're wada'uri za'ra mono wa.

⁶ Tawamhã ã hã pi'õ hã wa duré 'madã, apã. Da'uihã idi'iti wa, dato sina da te 're ãrobzanhamri za'ra mono ne, te pi'õ hã robzanha. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ, ãsadawa para, da te 're simroi mono wẽ te, te 're to, pi'õ hã. Duré Zezusihi zazei'wa norĩ sipizari ãna, Zezusi te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're simroi mono wẽ

te, te pi'õ hã 're to.

Tawamhã pi'õ hã te 'madâ'â wamhã, wa ãma ïtob'uzu, ïma sa'rese õ wa.

⁷ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã te ïzadanha, ãne:

— E marĩ da, ma tô ãma atob'uzu. E waihu'u ã bâ. Waihu'u õ wa, wa za oto aima hãiré, pi'õi hãimanazé hã dama ïsa'rese'õ hã. Duré â hawi ropoto siwamnarĩ hãimanazé hã wa za duré aima hãiré, ïsisiwi pi'õ ïsãmra hãimanazé hã, 7 na ï'rãi ré hã, duré 10 na ï'õmo ré hã.

⁸ ã hã â hawi ropoto siwamnarĩ hã ï'madâ hã ïhãiba ré hã aré. Tane nherẽ, ãhãna hãiba ré, hãimana õ di a'â. Tane nherẽ, te za romhutu na hãiba ré watobro, ab're 'rehâ hawi. Watobro wamhã, niwapsi te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã uprosi. Taha õ ré, aré dâ'â nherẽ, hãiba ré ab're 'rehâ hawi watobro wa, te za da te 'madâ'â za'ra sina ãma tatob'uzu za'ra ni, ti'ai ãma daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono hã. Ropoto na'rata hawimhã, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã danhisi hã a'ui'ééré ïbaihã na, za ï'rata rowẽ na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi hã. Tawamhã ïbaihã na ïsisi ïsими'wara õ norĩ hã te za ãma tatob'uzu za'ra ni, ropoto siwamnarĩ ãma hã.

⁹ — ã hã te aima ïhãiré hã ni'wa hã simirosa'rata nhiptete uptabi wapsi, te za waihu'u. ã hã 7 na ï'rã za'ra hã 7 na ëtẽ 'rãihã mono hã te wasu'u, pi'õ, ïhãiba nhisiwi ïsãmra za'ra hã. Duré 7 na dama roti'wa norĩ hã te wasu'u za'ra.

¹⁰ 7 na ïhãiba za'ra hã ma tô ïmrotõ na siparabãsi nasi ai'ré za'ra, da'madâ'â hawi. Ta norĩ za'u hã te oto misi te te 're da'ab'madâ'â. Duré ïhãiba amo, da'rãsutu'wa hã zahadu sébré õ di, da'madâ'â'wa

da hã. Sébré wamhã, tô sena te za te te 're da'ab'madâ'â hutu.

¹¹ Da'madâ'â'wa norĩ hã uburé sisarina wairébé parip si, te za ropoto siwamnarĩ â hawi ïwatobro hã âzé, te te 're da'madâ'â mono da, aré hâiba ré nherẽ, ïdâ hã. 8 âma te za âzé daza'u, te te 're da'madâ'â mono da. Ta hã te za niwapsi 'Re ïhâimana u'âsi mono hã uprosi.

¹² — Tawamhã duré â hawi ropoto siwamnarĩ u hã 10 na ï'madâ'â za'ra hã, 10 na dama ïpire za'ra norĩ hã te wasu'u, da'madâ'â'wa na zahadu te te âma ïsâna'rata za'ra õ hã. Niwapsi te za tâma waprosi za'ra ni, â hawi ropoto siwamnarĩ siré te te 're da'madâ'â hutu za'ra mono da.

¹³ Æ norĩ hã misi haré simisutu ïsimiroti za'ra hã za, marĩ 'manharĩ da hã. Taha wa, te za simisutu tâma sisõmri za'ra, â hawi ropoto siwamnarĩ ma hã, ïsadawa para te te 're da'madâ'â za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da.

¹⁴ Te za duré ropoto siwamnarĩ siré siwi 'wapé, Pone'ërebâ hã. Tane nherẽ, te za Pone'ërebâ hã âma ai'uté za'ra. Ta hã Pone'ërebâ hã danhipai u Uburé Danhib'apito uptabi na 're hâimana mono wa, duré danhipai u dama pire na 're hâimana mono wa, te za âma ai'uté za'ra. Ni'wam norĩ hã ïsirã zarina si 're nomro mono da, Pone'ërebâ te te 're ï'apisutu mono norĩ hã, duré simi'ë na õhõ âma si 're ïnomro mono norĩ hã, ta norĩ hã te za Pone'ërebâ siré âma ai'uté za'ra, ropoto siwamnarĩ norĩ âma hã. — Æne te hâiwa âma romhuri'wa hã ïma rowasu'u.

¹⁵ Tawamhã te duré ïma tinha, âne:

— Æ pa nho'õmo si'rudu hã ï'madâ hã pi'õi wasédé ïsisiwi ïsãmra hã, daro mono bâ, damreme sipo'o

mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono, te wasu'u, ã pa
nho'u hã.

¹⁶⁻¹⁷ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te za pisutu
za'ra, 10 na dama ãpire za'ra norĩ hã, 'Re ãhâimana
u'âsi mono te te sima ãpisutuzéb zarina, misi haré
simisutu te te 're rosa'rata za'ra mono da, duré
ropoto siwamnarĩ ma sisõmri za'ra wa, ãsapari te
te 're romhuri za'ra mono da, tinhiptetezém na
te te 're pawaptob za'ra mono da. 'Re ãhâimana
u'âsi mono hã tinhimiropisudu hã romnhowa te
te ã'aza'ra mono hã za te te ãma ã'a'uwaimrami mono
zéb u, te za ropoto siwamnarĩ zapari te te 're
da'madâ'â 'rãsutu za'ra.

Taha wa, ropoto siwamnarĩ ã'madâ hã ã'õmo
norĩ me hã te za ã pi'õi wasédé hã siwi 'rui-
wapa. Tawamhã pi'õi wi, te za rob'ubumro za'ra,
ai'uréiwi hâimana da. Te za duré ãnhi hã siwi ti'rê.
Te za duré siwi uprosi, unhama na. ãne te za
Babironiza ãma hã 're dasi'utõrĩ.

¹⁸ — Duré ã pi'õ ã'madâ hã ã 'ri nho'õmo za'ëne hã
te wasu'u, dama ãsa'rese za'ëne hã. ã 'ri nho'õmo
ãma danhib'apito hã dama ãpire hã, daro mono bâ
dama ãpire mono nhipai u 're ãhâimana mono. Õ
norĩ hã te te 're ã'awada'uri mono. — ãne ma tô
hâiwa ãma romhuri'wa hã ãma rowasu'u 'rãsutu. Za
ãromhâimana mono zém na ma tô ãma romhâi'rê,
romnhimiré'ézém na hã.

18

*Babironiza hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te
ã'uprosizé wasu'u*

¹ Taha pari, wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma 'Re
ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã.
Hâiwa hawi te wei mo, ãsimiwada'uri pire hã. ãhâiba

hã te rowa'a za'ětě. Uburé daro mono bâ te sina rowa'a.

² Tawamhã mreme 'rãihã na te 'mahã. Āne te 'mahã:

— Babironiza hã dahu nho'u dama ĩsa'rese za'ěne hã ma tô daré ai'utō. Ma tô uprosi ni. Ahã uptabi na te oto ĩwasété norĩ hã ĩwa 're hãimana za'ra, wa'uburé norĩ hã. Sipahutu norĩ zama, duré si'ōmo norĩ zama te oto ahã uptabi na ĩwa 're hãimana za'ra, uburé si ĩwasété norĩ hã.

³ ĩwa 're ĩdahãimana wasété za'ra mono norĩ hã ma tô aré te te 're dawada'uri wasété za'ra, daro mono bâ 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ hã ĩsiré 're dahãimana wasété uptabi za'ra mono da, da'rã idi'iti wa, siwa'ru 're ĩdanomro mono ne. Da te āma 're sasōmri za'ra mono wa, ma tô ĩsine 're danomro wasété. Ma tô duré daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ĩpire za'ra hã siré 're wasété uptabi za'ra. Aibã hã timro upana pi'ō aimawi zô si te te 're ĩrowasutu za'ra mono ne, ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono upana, marĩ ĩwasété zô si da te 're rob'ruiwapari za'ra. Duré Babironiza āma marĩ zô si, da te 're ĩrob'ruiwapari za'ětě uptabi za'ra mono zarina, ma tô marĩ hã da te 're uipra za'ětě uptabi za'ra, siwa'ru. Taha na da te tiwi 're ĩrob'uipra za'ra mono zém na, ma tô daro mono bâ dama rowede'wa norĩ hã 're sisibro pese uptabi za'ra. Āne wa, ma oto Babironiza hã ai'utō. — Āne te 'mahã, hãiwa āma romhuri'wa hã.

⁴ Tawamhã wa tô duré wapa, damreme hãiba amo hã hãiwa hawi te te ĩnharĩ hã. Āne te tinha:

— ĩnhib'a'uwě norĩ, ma'āpé ta hawi aiwairébé aba, 'ri nho'ōmo za'ětě hawi, dasine 're aiwasété tō za'ra wa'aba mono da, duré dawasété

norĩ hã za te te 're ĩrobzépata za'ra mono norĩ zu, 're robzépata tõ za'ra wa'aba mono da.

⁵ Marĩ hã da te 're ĩsibu 'rãihã za'ra mono ne, ma tũ Babironiza ãma 're ĩdawasété za'ra mono zé hã tinhibu 'rãihã uptabi, hãiwa u. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tũ ãma sipo're pu'u, Babironiza ãma 're ĩdawasété uptabi za'ra mono zéb ãma.

Ãne wa tũ wapa, hãiwa hawi damreme hã.

⁶ Tawamhã te duré tinha, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma:

— Ma'ãpé Babironiza ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma, tãma ãma wa'rãmi za'ra wa'aba asa, aiwab da, ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te 're ĩrob'manharĩ za'ra mono ne. Ta norĩ nhimirob'manharĩzéb zarina ma tũ ĩnhib'a'uwẽ norĩ hã te te 're robzépata za'ëtẽ za'ra. Taha wa, ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te tãma 're ĩrob'manharĩ za'ra mono zém nhipai u, te za tãma ãma ĩwa'rãmi za'ra wa'wa, Babironiza ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma, ĩsipai u te te 're robzépata za'ëtẽ za'ra mono da.

⁷ Ta norĩ hã ma tũ sina 're wata pese za'ra. Tin-himirosa'rata wasété zarina ma tũ sina 're hãimana wasété uptabi za'ra. 'Re ĩhãimana wasété za'ra mono zarina, te za aiwa tãma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, te te 're robzépata za'ëtẽ za'ra mono da, duré tiwi 're robzei'õ pese za'ra mono da. Tawamhã pi'õ te nasi si'ãma tinha: Wa hã dama ĩpire na, wa 're ĩnhamra. Duré ĩmrotõ hã timro zõ 're ĩsiwa'õ za'ra mono ne, 're ĩhãimana mono õ di. ĩsiré norĩ hã ahã uptabi di. Niwamhã ĩwi robzei'õ waihu'u

õ di za. ãne te pi'õ hã si'ãma nasi tinha, Babironiza ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ ãma ãsimiré hã.

⁸ ãne te te nasi si'ãma nharĩ wa, te za niwapsi rob'manharĩ pipa hã bãtã na õne haré sô watobro, dahãzé hã, duré dadã'ãzé hã, duré mra hã. Tawamhã uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãwasédé te te ãma ãhiri hã waihu'u pese uptabi wa, te za uprozi unhamana, pi'õ hã.

ãne te ni'wa hã pi'õ na ãma simiré'é, Babironiza ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ãma hã.

⁹ Tawamhã daro mono bã danhib'apito norĩ hã dama ãpire za'ra norĩ hã ã pi'õ na 're ãhãimana wasété za'ra mono norĩ hã pi'õ ãzata nhizé te te sãmri za'ra wamhã, te za ãma aiwa'õ za'ra.

¹⁰ Tawamhã pi'õ te te ãrobzépata pipa te, te za romhã na aimasa. ãne te za ãpibu ma 're sadari za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tã asô tiwatobro 'wa, Babironiza ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono zô. Ropipa uptabi di. Misi bãtã na ma ropipa uptabi hã õne haré asô tiwatobro 'wa, 'ri nho'õmo za'ëté ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono zô. Taha na ma tã ãrobzépata za'ëté za'ra wa'wa. — ãne te za dama ãpire za'ra norĩ hã ãma tipé'ézé za'ra.

¹¹ Tawamhã daro mono bã roptede'wa norĩ hã dama rowede'wa norĩ hã te za duré sô ti'ry'ry. Te za sô aiwa'õ za'ra, ni'wa hã za oto te te tiwi 're rob'uipra za'ra mono dai õ wa.

¹² ãne rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ã'uipra za'ra mono hã; ëté'ubuzi pré oru hã, duré ëté'ubuzi'ã prata hã, duré ëté'ubuzi ãwa'ãbã

za'ětē upsātā mono bâ, duré a'é tōmo wawē ne ĩtob'a 'manharĩ hã, ĩwa'âbâ za'ēne hã. Āne duré, rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; zazahâ ĩhâi wē uptabi 'manharĩ hã, ĩhâ prépe hã duré ĩhâ uzétâ hã ĩwa'âbâ za'ēne hã. Duré wede hã ĩwa'âbâ za'ětē upsātā mono bâ, te te dama 're wede za'ra aré, duré wede wa'âbâ za'ětē 'manharĩ mono hã, duré uhâ nhisi'reti 'wa'ratahi 'manharĩ mono hã, duré ĩsi'uwazi waipo pré 'manharĩ mono hã, duré ĩsi'uwazi tete 'manharĩ mono hã, duré ětē su'u rã 'manharĩ mono hã.

¹³ Āne duré, rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; wedewa'u zadaze upsātā mono bâ, dasai warĩrízéb da hã, duré 'ri 're zadazezéb da hã, duré dasihâiba'u'rézéb da hã, wedewa'u zadaze ĩwa'âbâ za'ětē mono hã. Ā hã rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; uwa 'ru 'rãi wa'u ĩsé hã, duré azeitona 'rãi wa'ui wa hã, duré tridu 'rãi ré hã, duré ĩsu pese uptabi hã, duré powawē hã, duré pone'ërebâ hã, duré awaru hã, duré wede na wedewara hã, duré dapawa'âbâ āna da te dama 're ĩromhuri za'ra mono hã. Āne te uburé marĩ hã da te 're uipra za'ra aré, rowede'wa norĩ wi hã.

¹⁴ Tawamhã rowede'wa norĩ hã te za 'ri nho'ōmo ma nharĩ za'ra, āne:

— Uburé pese marĩ ĩwē hã sô 're ĩrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono hã ma si'utōrĩ. Uburé asibro hã ma tō ĩsimini pese za'ra wa'wa. Oto sōpētē zahu za'ra wa'aba ō di za. — Āne te za rowede'wa norĩ hã nharĩ za'ra, Babironiza āma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ma.

¹⁵ Tawamhã roptede'wa norĩ hã dama rowede'wa norĩ hã danhibro pese na da te tiwi 're

ĩrob'upra za'ra mono zém na 're ĩsisibro pese uptabi za'ra mono norĩ hã te za duré romhã na aimasa, 'ri nho'õmo nhiti. Babironiza ãma da te ĩrobzépata za'ra pipa te, te za romhã na aimasa. Te za duré sô aiwa'õ za'ra.

¹⁶ Sô siwa'õ za'ra sina, te za ãne sima ãma nharĩ za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô dazô watobro, 'ri nho'õmo za'ëtê ãma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ zô hã. Da'uza ĩhâiwẽ uptabi na te aré 're dasi'uza za'ra, ĩhâpré pese na duré ĩhâpré dâ'â na ĩwa'âbâ za'ëtê na si. Dasipesezém na ĩwa'âbâ za'ëtê na ma tô aré 're dasipese za'ra, oru 'manharĩ na, duré êtê'ubuzi ĩwa'âbâ za'ëtê na, duré a'é tōmo wawẽ ne ĩtob'a 'manharĩ na. ãne aré marĩ na 're ĩdasipese za'ra mono zé hã.

¹⁷ Tane nherẽ, ma tô õne haré ropsi'utõrĩ, si'aba'rei waré na danhibro hã. — ãne te za rowede'wa norĩ hã sô siwa'õ za'ra sina, sima nharĩ za'ra.

Tawamhã â poré mono bâ uba're na 're ĩdahâimana za'ra mono hã te za duré romhã na aimasam ni, uba're na roti'wa norĩ hã, duré ãma ĩromhuri'wa norĩ hã, duré uba're na 're ĩdanomro mono hã dama rowede'wa norĩ hã.

¹⁸ Tawamhã â norĩ hã 'ri nho'õmo nhizé, te te sãmri za'ra wamhã, te za duré 're sadari za'ra. 'Re sadari za'ra mono sina, te za ãne sima nharĩ za'ra:

— Ô hã 'ri nho'u hã ĩwẽ uptabi aré. ĩsine hã 'ri nho'u hã ĩ'maihâimana õ. — ãne te za sima nharĩ za'ra, uba're na 're ĩdahâimana za'ra mono hã.

¹⁹ Tawamhã rob'ru te, te za duré robzapru hã ti'rã nhisiwi sa'wari za'ra. Siwa'õ za'ra sina, te za duré ãne sima nharĩ za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô sô tiwatobro za'ra, 'ri nho'ômo za'êtê ãma 're ïdahâimana za'ra mono zô hã. Ropipa uptabi di. Danhibro pese na ïwa da te wawi 're ïrob'uipra za'ra mono zém na, wa tô aré 're wasisibro pese za'ra, uba're na 're ïwahâimana za'ra mono hã. Tane nherê, ma tô si'aba'rei waré na ropsi'utôri õne haré. — ãne te za uba're na 're ïdahâimana za'ra mono hã sô dasiwa'õ za'ra sina, dasima nharĩ za'ra ni.

²⁰ ãne te ï'awapari mono hã, ïnhotõ 'rowim ne.

Taha wa, ma'ãpé hãiwa ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono hã ãma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, 'ri nho'ômo za'êne hã ïsi'utôrizém na. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ, ma'ãpé 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, ïsadawa wasu'u'wa norĩ zama, duré Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ zama. E marĩ wa. Babironiza ãma da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te da'uprozi wa oto. Taha wa, te za ãma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo.

²¹ Tawamhã ãne, wa tô duré te azabu. Hãiwa ãma romhuri'wa ïsimiwada'uri pire hã ma tô êtê tõmo wawê uptabi hã sarõtõ. Te te sarõtõ wamhã, ma tô âi ba time, â poré ãma. Te te me sina, te ãne tinha:

— ãne te za Babironiza hã 'ri nho'ômo za'êne hã sa'êtê uptabi daré uprozi, si'utôri da. Tawamhã ropsi te za oto sô nomro.

²² Tawamhã rowamremezéb õ di za oto. Danhimnhihârâzéb õ di za. Duré danhimnhihârâzéb ïsyryre hã robaba di za. Rowamreme'wai õ di za, duré ïsõ're'wai õ di za, da te aré 're ïwapari za'ra mono hã. Rob'é'é uptabi di za. Duré romhuri nhipese'wa norĩ hã robaba uptabi di za. Duré êtê tõmo wawê 'manharĩ na amnho, da te 're ïsub za'ra

mono zé ruru hã da te 're wapari za'ra mono õ di za. Rob'é'é uptabi di za.

²³ Duré rob'uiwēzé hã te te oto dama 're rob'uiwē za'ra mono õ di za, Babironiza ãma hã. Duré dasina 're damro za'ra mono õ di za oto.

Babironiza ãma dama rowede'wa norĩ hã ma tô aré danhipai u sibro pese na 're hâimana za'ra, dama pire na. Ĩwa 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã ma tô simi'â na te te da'ãma 're romhuri za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana, ĩsine marĩ zô si da te 're rob'ruiwapari pese za'ra mono da, õhõ na dama 're rowē za'ra mono da newa.

²⁴ Babironiza ãma ĩwa 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē te te 're simro, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ zama. Babironiza norĩ zadawa para, ma tô duré daro mono bâ dasiwazari da te 're danhimro. Taha wa, ma tô Babironiza hã daré uprosi ni. — Ąne hâiwa ãma romhuri'wa ĩsimiwada'uri pire hã te te ĩrowasu'uzé hã romnhowa.

Ąne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'awaihu'u mono hã, za ĩromhâimana mono zém na hã.

19

¹ Taha pari, wa tô duré wapa, hâiwa ãma da'ahâ uptabi na damreme 'rãihã na da te ĩnharĩ za'ra ne hã. Ąne te damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni:

— Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Ta hã Danho'reptui'wa. Danhipai u wē uptabi di, duré waihu'u pese uptabi di.

² Marĩ na te te upai ãna, te ĩ'uwaibaba si te te dama 're arowairébé, sena na. Pi'õi wasédé hã 're ĩhâimana wasété mono zéb zarina, ĩsine daro mono bâ 're dahâimana wasété za'ra mono wa, ma tô 'Re

ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwasédé hã ãma tihi. Ma tô wê'õ pese. ĩsib'a'uwẽ norĩ te te 're simroi mono wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã uprosi, pi'õ hã. — ãne pi'õ na 'ri nho'õmo za'êtẽ na 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ãma ĩsimiré'ézé hã.

³ Tawamhã te duré damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni:

— 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. 'Ri nho'õmo za'êtẽ ro'o nhizé hã õne u'âsi hâimo 're sizédé si'rúi mono wê te, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te nharĩ za'ra ni.

⁴ Tawamhã 24 na dama ĩpire za'ra norĩ hã duré maparane si'uiwa na ropoto na ĩhâiba norĩ hã ma tô hi'rãtitõ ana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma wata za'ra da, danhib'apito simasisizém na ĩsãmra ãma. ãne te ãma tiwata za'ra:

— Tane tô. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te ãma si'uzei pese za'ra.

Pone'ërebã ĩmrozém na datozé wasu'u, ãma ĩsimiré'ézém na hã

⁵ Tawamhã danhib'apito simasisizém hawi te ni'wa hã tinha:

— Ma'ãpé, Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma si 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mono, uburé ĩsib'a'uwẽ norĩ hã, dama aipire za'ra wa'aba norĩ hã, dama aiwapu za'ra wa'aba norĩ hã, duré uburé 'Re ĩhâimana u'âsi mono 're ĩhâimana wazéb za'ra wa'aba mono norĩ zama. — ãne te ni'wa hã tinha.

⁶ Tawamhã wa tô duré wapa, da'ahã uptabi na 're ĩdamreme zusi mono mreme hã. Â'a'a 'rãihã ruru'u ne, damreme hã. Duré tãiwapsa'a za'êtẽ

rãrã'ã ruru'u ne, damreme hã. ãne te damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni:

— Uburé Danhib'apito uptabi, ãwaihu'u pese uptabi hã ta hã danhipai u, pire uptabi na te 're hãimana, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Taha wa, ãma 're wawata u'ãsi za'ra wa'aba mono za.

⁷ Bãdã hã ma tã iwa waptãrã, Pone'ërebã ãmrozëb da hã. Durë ãma ãmro da hã ma tã sima apese. Taha wa, ãma 're watoi u'ãsi za'ra wa'aba mono. Durë 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã wë uptabi wa, ãma 're wawata u'ãsi za'ra wa'aba mono.

⁸ Za ãma ãmro ma hã, ma tã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tãma tisõ, ã'uzã hãirã wë uptabi hã, ãma si'uzã da. — ãne te da'ahã uptabi na damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni.

ãma ãmro da uza hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhĩb'a'uwë te te 're ãromhuri wë za'ra mono zë, te wasu'u.

⁹ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã te ãma tinha:

— Ma'ãpë, ãne ãma rob'ui'éré: “Pone'ërebã ãmrozëm na datozëb u 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã sã ãhãrã za'ra norĩ ma, tãma 're rowë uptabi za'ra mono di za.” — ãne te hãiwa ãma romhuri'wa hã ãma tinha, te ãma rob'ui'éré da.

ãne te durë ãma tinha:

— ã hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme hã tã sena uptabi. — ãne te we ãma tinha.

¹⁰ Tawamhã tã õ hã hãiwa ãma romhuri'wa pãpã, wa tã ãhi'rãtitõ aime, ãma ãwata da arë. Tane nherë, te ãma tinha, ãne:

— Tã'ã. ãne 'manharĩ tã. Wa hã asine, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa, wa 're ãhãimana, asisãnawã norĩ ne hã, asirë ãsazei'wa norĩ

ne hã. Ta norĩ hã roti tô sena uptabi hã, Zezusi te te dama 're ĩ'awaihu'u mono hã te te 're ĩwapari pese za'ra mono. Ta norĩ ne, wa 're ĩhâimana, wa hã. Ma'ãpé 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma si 're aiwata mono.

'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, ĩpê'êzani te te tâma 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb zarina si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. E marĩ na te bété te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. Tô ôhõ na, Zezusi, ti'ab ré uburé te te dama 're ĩ'awaihu'u mono na si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. — Āne te ĩma tinha, hãiwa âma romhuri'wa hã.

Awaru ĩrã nhisi ĩsãmra hã â hawi ropoto si-wamnarĩ âma te te ĩ'ai'utézé wasu'u

¹¹ Taha pari, wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, ma tô ĩma si'ridawa, hãiwa hã. Tawamhã awaru ĩrã hã wa tô 'madâ. ĩ'mapraba'wa nhisi hã, Dama ĩ'umnha. Duré ĩsisi amo hã, Tô sena uptabi na, ĩsisi hã. Ta hã dawasédé hã da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zéb zarina te te 're da'awẽ'õ mono wamhã, tô ĩ'uwaibaba si te te 're da'awẽ'õ. Tô ĩsarina si te duré te te 're da'ahâ za'ra, te te âma upai âna. Duré dawasété na 're ĩdanomro mono norĩ hã te te 're 'wapé za'ra mono wamhã, tô ĩsarina si te te tâma 're rob'manharĩ za'ra, te te âma upai âna.

¹² Duré ĩto hã aiwa unhama ro'o ne, ĩto hã. Duré ĩ'rã na hã ĩ'rãzaza si'ubuzi hã, ahâ uptabi di. Danhib'apito 'rãzaza si'ubuzi ne, ĩ'rãzaza mono hã. Duré ĩhâiba na danhisi na rob'ui'ééré hã, dama ĩsa'rese'õ hã. Ôhõ ma si waihu'u pese di, âma ĩsimiré'ézé hã.

13 Duré ï'uza hã dawapru na hâzapré di. Taha nhisi hã 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na, ïsisi hã.

14 Tawamhã hâiwa ãma da'wapéi'wa norĩ hã te duré ïsarina sisa're, awaru ïrã na uza hâirã wē uptabi na.

15 Duré awaru ïrã na ïsãmra zadai're hawimhã, te sib'ézé 'wa si'uiwa ï'wa pe hã aipra. Taha na, te za da'ãma ai'uté, daro mono bâ 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ ãma hã. Simiwada'uri nhiptete na te za duré te te 're da'awada'uri. Uwa 'ru 'rã hã étê're 're, ïwa'u zô da te 're wati za'ra mono wamhã, te za ïwa'u hã 're pu'u za'ra. Tane te za dawapru hã dawu 're pu'u za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ïsiptete uptabi hã sa'ëtê te te 're da'ahã za'ra mono wamhã.

16 Tawamhã duré ï'uza hãpa na ïsisi na rob'ui'ééré hã, ïza na zama. ãne ïsisi na rob'ui'ééré hã, uburé danhipai u Danhib'apito. Duré ïsisi amo na rob'ui'ééré hã, Danhipai u dama ïpire.

17 Tawamhã wa tô duré sabu hâiwa ãma romhuri'wa hã, aimawi hã. Bâtã nhisiwi te za. Tawamhã te hârã 'rãihã na uburé si norĩ zô hã, hâimo uptabi 're ïsisa'rei mono norĩ zô. ãne te sô tihârã za'ra:

— We asina ubumroi wa'aba. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te za oto aima a za'ra wa'wa, sa'ëtê na asaihuri aba da.

18 Tawamhã daro mono bâ da'upsâtã mono nhi na te za asaihuri 'wa, adâ'ã norĩ nhi na, ti'ai ãma danhib'apito norĩ nhi na, da'wapéi'wa norĩ nhib'apito nhi na, duré da'wapéi'wa norĩ nhi na, duré awaru nhi na, duré awaru 'mapraba'wa norĩ nhi na, duré dapawa'âbã ãna dawada'uri zarina si da te dama 're ïromhuri za'ra mono norĩ nhi na,

duré dawada'uri ãna dasi'uihâ na 're ïdahâimana za'ra mono norĩ nhi na, duré dama ïpire norĩ nhi na, dama ïwapu norĩ nhi na zama. Uburé pese daro mono bâ 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ dâ'â nhi na te za asaihuri 'wa. — Æne ma si norĩ ma waihu'u za'ra, hâiwa ãma romhuri'wa hã.

¹⁹ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã wa tô 'madâ, ti'ai ãma dama ïpire za'ra mono norĩ me. Ta norĩ hã ma tô tite da'wapéi'wai mono bâ te te 'rã'õtõ, awaru ïrã 'mapraba'wa hã te te siwi 'wapé da, duré ïsiré da'wapéi'wa norĩ zama te te siwi 'wapé za'ra da.

²⁰ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã ma tô âri ni. Awaru ïrã 'mapraba'wa ma tô ti'â. 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipisutu newa, romhõsi na dama 're ïsadawa nhipese mono, ma tô duré ïsiré ti'â. Ta hã ma tô aré â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhõsi, dama ïsa'rese'õ na. Te te 're ïromhõsi mono zém na ma tô dama 're sadawa nhipese aré, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ïhâiba ui'ére mono hã, ïhâiba 'manharĩ na romhâiba ãma 're ïdawata za'ra mono hã. Tawamhã awaru ïrã 'mapraba'wa hã ma tô â hawi ropoto siwamnarĩ hã wabzu, dama 're ïsadawa nhipese mono me. Unhama ro'o u'âsi u, ma tô hâiba ré wabzu, êtë ro'o nhizédé uzé pire u.

²¹ Tawamhã awaru ïrã na ïsãmra hã tizadai're hawi sib'ézé 'wapa ï'wa pese si'uiwa zahuré na ma tô uprosi, uburé pese da'wapéi'wa norĩ hã. Uburé ma sõ'rebzâri pese. Tawamhã si norĩ hã danhi na saihuri mono wa, ma tô te te 'mahâpãrĩ pese.

Æne ïnhotõ 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, za ïromhâimana mono zém na hã.

20

Miu na Satanasihi ãma pawasisi ré ïwahubzé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã. Hâiwa hawi te wei mo, 'ridawazéb ré, ab're 'rehâ 'ridawazéb ré, ïsi'uwazi nhorõ rutu ré zama.

² Tawamhã te te si'rai wi, ma tô ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã õne haré sa'êtẽ uptabi ti'â, siptete uptabi na. Ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ta hã Satanasi, wanhitob'ru, duréihã wahi na ïsihâiba. Ta hã hâiwa ãma romhuri'wa hã te te sa'êtẽ âri wamhã, ma tô pawasisi, miu na wahub u pawasisi ré, 're hâimana mono da.

³ Taha da, ma tô oto time, ab're 'rehâ u. Ma tô ïré sito. Ma tô ïré upto, miu na wahub u daro mono bâ sadawa nhipese na te te 're da'a'rãmi tõ mono da. Miu na wahub 'rãsutu parip si, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para tâma wasihu ni, syry na a'â 're morĩ da, Satanasi hã.

⁴ Tawamhã wa tô duré sabu, danhib'apito simasizém ne 're ïdasi'ubumroi mono zé hã. ãma ïsi'ubumroi mono ma, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tâma pisutu za'ra, dahâimanazém na te te 're ïda'awaihu'u mono zéb zarina, dama pire na te te dama 're arowairébé mono da, ïsadawa para. Tawamhã wa tô duré 'madâ'â za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ï'rãnhihâri za'ra mono norĩ pê'ëzani hã, tô sena na Zesusihi zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ï'rãnhihâri za'ra mono norĩ pê'ëzani hã. Ta norĩ hã â hawi ropoto siwamnarĩ ãma 're ïwata za'ra mono õ. Duré ïhâiba 'manharĩ na romhâiba ãma 're ïwata za'ra

mono õ. Duré â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ï'uihâ ui'éré za'ra õ, duré ïsib'rata ui'éré za'ra õ. Ta norĩ hã ma tô oto hãiba ré apâ 're hãimana za'ra. Ma tô tihãiwa'utu za'ra. Tawamhã Cristuhu siré te oto dama pire na te te dama 're roti za'ra, Satanasi hã pawasisi ré, miu na ãma ïwahub u.

⁵ Æ hã, 're ïdahãiwa'utu 'rata za'ra mono zé. Tawamhã miu na wahub 'rãsutu parip si, ma tô daro mono bâ uburé pese 're ïdadâ'â za'ra mono hã tahãiwa'utu za'ra ni, dahãiwa'utu 'rata na 're ïdahãiwa'utu za'ra mono õ norĩ hã. Æne wa tô te azabu.

⁶ Tawamhã, 're ïdahãiwa'utu 'rata za'ra mono norĩ ma hã, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Ta norĩ hã 're ïdadâ'â zahu za'ra mono ne, unhama ro'o u'âsi u, da te 're ïdanhamra za'ra mono norĩ zu 're sisisi mono õ di za. Miu na wahub u te za 'Re ïhãimana u'âsi mono ma sasedoti na 're hãimana za'ra, Cristuhu ma zama. Te za duré ïsiré dama pire na te te dama 're roti za'ra, miu na wahub u.

Satanasi, unhama ro'o u'âsi u, da te ïmezé wasu'u

⁷ Tawamhã miu na wahub 'rãsutu wapsi, te za Satanasihi ma wasihu ni, 're ïsa mono zém hawi oto watobro da.

⁸ Tawamhã watobro wamhã, daro mono bâ te za oto te te 're da'a'rãmi, sadawa nhipese na. Ti'ai ãma hã darom nhisi zahuré hã maparane za oto. Dodi na duré Madodi na darom nhisi zahuré hã. Tame te za Satanasi hã da'rã'õtõ, dasi'wapé da. Da'ahã uptabi na te za da'a'rã'õtõ. Æ poré zaihã na supara 're ïsimi'wara mono ne, da'ahã uptabi di za.

⁹ Tawamhã daro mono bâ te za oto dasiwi romnhitom ni. Da te dasiwi romnhito wamhã, te za 'ri nho'u hã dasiwi ubu ni, 'Re ïhãimana u'âsi mono te

te 're ĩsawi mono hã, ĩsib'a'uwẽ norĩ, ĩwa 're ĩhãimana za'ra mono zé hã. Ta norĩ hã da te dasiwi uprosi da, te za dasiwi ubu ni. Tane nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te za hãiwa hawi uzâ hã sãmra. Te te sãmra wamhã, te za ãma da'uprosi, unhama ro'o na.

¹⁰ Tawamhã Wa'uburé hã sadawa nhipese na te te 're ĩda'a'rãmi mono hã te za me ni, unhama ro'o u'ãsi u, êtẽ ro'o nhizédé uzé pire u. Â hawi ropoto siwamnarĩ norĩ, da te ĩwabzurizéb u te za me ni. Tawamhã tame te za oto te te 're robzépata za'êtẽ u'ãsi za'ra, õne u'ãsi.

Ãne wa tô te awaihu'u, ĩnhotõ 'rowim ne.

Da te 're ĩdaza'ré za'ra mono zé 'rãsutu wasu'u

¹¹ Tawamhã wa tô duré 'madã, danhib'apito simasisizé ĩrã hã, ĩsa'êtẽ uptabi hã. Âma ĩsãmra hã wa tô duré sabu. Tawamhã uburé uptabi, ma tô ti'a hã ai'utõ, hãiwa zama. Marĩ õ uptabi di oto. Da te 're 'madã'â zahuré mono õ di oto, ti'a hã hãiwa me. Tãibã ma tô ai'utõrĩ pese zahuré.

¹²⁻¹³ Tawamhã wa tô duré 'madã'â za'ra, 're ĩdadã'â za'ra mono hã, dama ĩpire norĩ hã, duré dama ĩwapu norĩ hã. Da'upsãtã mono bâ, te aihĩni pese danhib'apito simasisizém nho're aimasam ni. Â poré mono bâ, â na 're ĩdasi'utõrĩ mono norĩ zama te aimasam ni, adã 're ĩhãimana za'ra mono zém hawib zama. Tawamhã ĩbaihã ahã na ma tô sõi za'ra ni, ti'ab ré uburé marĩ, da te 're ĩmanharĩ za'ra mono zém na rob'ui'ére hã, marĩ ĩwẽ na, duré ĩwasété na zama. Ma tô duré sõi ĩbaihã hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'rata za rowẽ na 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono norĩ nhisi ré hã. Tawamhã ĩbaihã na da te 're ĩmanharĩ wẽ za'ra mono zéb ui'ére zarina, ma tô da'ãma rowairébé za'ra ni. Da te

're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono zéb ui'ééré zarina zama, ma tô aihĩni pese da'ãma rowairébé za'ra ni.

¹⁴⁻¹⁵ Tawamhã ni'wam norĩ hã ĩbaihã na 're ĩhãimana u'ãsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ĩsimi'wara mono zém na ĩsisi ĩsimi'wara õ norĩ hã ma tô sãmra ni, unhamã ro'o u'ãsi u. (Ã hã unhamã ro'o u'ã hã maparane ãma 're ĩdadã'ã zahu za'ra mono zé, te wasu'u.)

'Re ĩdadã'ã za'ra mono zé hã tâibã oto. Duré adã hã aré 're ĩhãimana za'ra mono zé hã, tâibã duré oto. Ma tô ab're 're sãmra ni, uburé adã'ã norĩ hã, unhamã ro'o u'ãsi u. Taha wa, tâibã oto, adã 're ĩhãimana za'ra mono zé hã.

Ãne wa tô, za ĩromhãimana mono zé hã te azabu, danhotõ 'rowim ne da te 're ĩrosawẽrẽ za'ra mono ne.

21

Hãiwa ĩté wasu'u, ti'a ĩté wasu'u me

¹ Tawamhã wa tô duré 'madã hãiwa ĩté hã, ti'a ĩtéb zama. Hãiwa 'rada hã ma tô ai'utõrĩ pese, ti'ai 'rata zama. Ã zama ma tô ai'utõrĩ pese.

² Tawamhã wa tô duré 'madã, 'ri nho'u hã, ĩwasédé hã ĩwa 're ĩhãimana mono õ hã, Zeruzarẽ ĩtém na ĩsisi hã. Hãiwa hawi te wei mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hawi. Pi'õ hã oto mro da, 're ĩsi'uza wẽ uptabi za'ra mono ne, ma we si'ra, 'ri nho'u ĩwẽ uptabi hã.

³ Tawamhã damreme 'rãihã hã wa tô duré wapa, danhib'apito simasisizém hawi we te te ĩnharĩ hã. Ãne te we ĩma tinha:

— Ma'ãpé, waihu'u. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te za oto dasiré 're hãimana u'ãsi, 'rãwi. ĩsib'a'uwẽ te za oto 're dahãimana u'ãsi za'ra. Te za tô oto dasiré 're

hâimana u'âsi. Īsib'apito za'ra te za oto 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁴Te za duré da'atōmo u'ō, oto dapē'ēzé ō u'âsi 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. 'Re dadâ'â za'ra mono ō di za oto. Duré 're dasiwa'ō za'ra mono ō di za oto. Duré dahâzé, da te 're sépata za'ra mono ō di za oto. E marĩ wa. Uburé 're ĩromhâimana 'rata mono zé hã si'utōrĩ pese wa oto. — Āne ma tô ni'wa tinha, mreme 'rãihã na.

⁵Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã danhib'apito simasisizém na ĩsãmra hã te ĩma tinha, ãne:

— Ma'ãpé waihu'u. Wa hã wa za tô marĩ ĩté hã te ab'manharĩ, ãhãna hã. — Āne te ĩma tinha.

Tawamhã te duré ĩma ti'ru:

— Ma'ãpé ãne ãma arob'ui'ééré mono. Āhã wasu'u hã uburé marĩ ĩté hã za te ĩ'ab'manharĩ mono na hã, tô sena. Tô sena wa, ãhã na da te 're rob'umnhasi za'ra mono sina, da te 're ĩzazei pese za'ra mono da na, te za ãma ĩ'arob'ui'ééré mo.

⁶Tawamhã te duré ĩma tinha:

— Tãibã oto. Wa tô te ãma a'uwaimrami. Wa hã ĩsãna'rata hawimhã marĩ ō ré hã, wa tô 're ĩhâimana u'âsi. Uburé marĩ hã si'utōrĩ pese nherē, ĩsarina ĩsi'utōrĩ ō di za, wa hã. Ōne u'âsi, wa za 're ĩhâimana.

Tawamhã ni'wam norĩ hã te te 're 'rubu za'ra mono wamhã, wa za â u'â hã te tãma 're ōb za'ra, wa'âbã ãna, da te 're âhuri mono wa, ĩsiré rowē na 're ĩdanomro u'âsi mono zéb da hã.

⁷Ni'wam norĩ hã tidâ'ázéb u ĩwi sipizari ãna, Satanasihĩ ãma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma, wa za ĩsib'apito za'ra 're ĩhâimana. ĩnhib'a'uwē si te za oto 're hâimana za'ra.

⁸Tane nherē, ni'wam norĩ hã te za unhama ro'ô u'âsi wa'wa 're hâimana u'âsi za'ra, aré da te 're

simroi mono pipa te, ĩwi 're ĩsipizari za'ra mono norĩ hã, duré te te 're ĩzazei utõrĩ za'ra mono norĩ hã, duré marĩ ĩwasété uptabi na 're ĩhâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré dapãrĩ'wa norĩ hã, duré dahâiba na 're ĩhâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré simi'â na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã, duré romhâiba 'manharĩ âma ĩ'upana 're ĩwata za'ra mono norĩ hã, duré sadawa nhipse na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã. Uburé pese, te za êtê ro'o nhizédé uzé pire wa'wa 're dahâimana u'âsi za'ra, 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, unhama ro'o u'âsi wa'wa. Unhama ro'o u'â hã maparane âma 're ĩdadâ'â zahu za'ra mono zé, te wasu'u. — ãne ma tô ĩma rowaihu'u siro, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

Zeruzarê ĩté wasu'u

⁹Tawamhã 7 na hãiwa âma romhuri'wa norĩ siré hã ma tô misi we ĩtême 'maimo, 7 na u'awi ré ĩhâimana za'ra norĩ siré hã, rob'manharĩ pipa na te te dama 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra mono norĩ siré hã. Tawamhã ãne te ĩzatô:

— We ĩsiré aimorĩ, Pone'êrebâ mro da hã sabu da.
— ãne te ĩzatô.

¹⁰Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tô duré aimawi ĩ'uihã pi'ra. Te te ĩ'uihã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ĩhâiba. Taha pari, ma tô hãiwa âma romhuri'wa hã ĩzaprõ, êtê 'rãihã za'êtê uptabi u, ĩ'rãihã uptabi u. Te te ĩzaprõni wamhã, Zeruzarê ĩté hã wa tô 'madâ, marĩ ĩwasédé hã ĩwa 're ĩhâimana mono õ hã, hãiwa hawi we te te ĩsi'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hawi.

¹¹'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimirowa'a na, te 'ri nho'u hã tirowa'a za'êtê. Êtê'ubuzi zarob'a si'ubuzi ne, ma ai'ubuzi, 'ri nho'u hã.

12-13 Duré 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra hã 'rãihã upt-abi di. 'Ridawa ãsa'ẽne hã 12 na ãhãiba hã. Bãtã puzizém niwĩmhã si'ubdatõ 'ridawa ãsa'ẽne hã, duré bãtã zasizém niwĩmhã si'ubdatõ 'ridawa ãsa'ẽne hã. Duré hãiwa'a're nhimire niwĩmhã, si'ubdatõ. Duré hãiwa'a're nhimi'e niwĩmhã si'ubdatõ, 'ridawa ãsa'ẽne hã. Uburé hã 12 na ãhãiba hã. Duré 'ridawa za'ëtẽ mono bã te hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa norĩ hã misi si simasa, 'ridawa 'madã'ã'wa norĩ hã. Duré 'ridawa za'ëtẽ mono bã rob'ui'ére hã misi si, Izarazéhé 'ra nhisi mono na rob'ui'ére hã, 12 na ã'ra nhisi mono na rob'ui'ére hã.

14 Duré wa'ra nhana'rata uparizé mono hã ëtẽ tõmo wawẽ topa hã 12 na ãhãiba hã. Taha na 12 na Pone'ërebã zadawa wasu'u'wa norĩ nhisi mono hã. Misi si ãma ãsisi ui'ére mono hã.

15 Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã te te ãma ãnharĩ hã te wedehu waré ne hã 're ti'ã, marĩ pibuzé hã, ëtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ hã. 'Ri nho'õmo zadaré te te ãma ãpibuzéb da hã te 're ti'ã, duré 'ridawa ãsa'ëtẽ mono pibuzéb da zama, duré 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra pibuzéb da zama.

16 Tawamhã 'ri nho'õmo zadaré te te pibui mono wamhã, ãsasé're mono hã aiwapsi ma wairébé, ti'ai pibuzém na ãpibuzé mono hã. ãna're pibuzé mono hã aiwapsi ma wairébé. Duré ã'a're mono pibuzé hã aiwapsi ma wairébé, duré ãsihãi mono hã. Uburé pese aiwapsi ãpibuzé mono hã. ãne ãpibuzé mono hã, 2200 na ti'ai pibuzém na ãna're pibuzé mono hã duré ã'a're pibuzé mono hã, duré ãsihãi pibuzé mono hã.

17 Tawamhã ma tõ duré pibu, wa'ra hã ãsimi'rãmi na hãza'õtõ zõ. Te te pibui wamhã, 64 na ãpibuzé hã.

Ti'ai âma da te 're ĩropibu za'ra mono zéb za'ratazéb zarina, ĩpibuzé hã.

18 Duré 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra hã êtê'ubuzi zarob'a na ĩ'manharĩ hã. Duré 'ri nho'u hã oru uptabi na si 'ri mono hã, aimawi na wazari âna. Aiwa simhi ne hã sarob'a uptabi di duré.

19-20 Duré 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra nhana'rata uparizé mono wazarimhã, misi si êtê'ubuzi wa'âbã za'êtê mono hã ĩwamri mono bâ. 12 na êtê'ubuzi wa'âbã za'êtê mono hã, ĩwamri mono bâ, ĩto pré wamri mono bâ, duré ĩtob'uzé wamri mono bâ.

21 Duré 12 na 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra 'ridawa za'êtê mono hã, a'é tõmo wawê ne ĩtob'a 'manharĩ mono hã, misi si. Duré 'ri nho'õmo 'ri wa'wa 'ri nhi'riti wawê hã êtê'ubuzi pré oru uptabi na ĩ'manharĩ hã, ĩwazari õ na. Aiwa simhi ne sarob'a uptabi di.

22 Tawamhã 'ri nho'õmo âma 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zé hã te ĩwa sãmri õ di. Robaba di. Uburé Danhib'apito uptabi hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ĩwaihu'u pe hã, duré Pone'ërebâi me oto 'râwi da'rata 're hâimana u'âsi zahuré mono na dâ'âsina, ĩsõrõwa hã oto hâimana õ di.

23 Duré 'ri nho'õmo na hã bâdã te te 're rob'uiwê mono õ di za oto, a'amo zama. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimirowa'a na te za oto te te 're rowa'a, Pone'ërebã nhimirowa'a na zama.

24 Tawamhã daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã te za ĩsimirowa'a na 're dahâimana za'ra. Duré dama ĩpire za'ra norĩ hã te te 're ĩda'madã'ã za'ra mono norĩ hã te za tinhibro hã ahã uptabi na 'wasa, 'ri nho'u ĩtéb u.

25 Tawamhã duré 'ridawa za'êtê mono hã 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra 'ridawa za'êtê mono hã te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi, õne u'âsi sitob

ãna. Tame oto 're mara waihu'u mono õ wa, te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi.

²⁶ Tawamhã daro mono bâ te za danhibro hã 'wasari ni, 'ri nho'u ítéb u. Uburé dawaihu'u pese na romhuri pese zéb ré, te za asisi ni.

²⁷ Tawamhã marĩ ïwasédé hã da te 'mazasi za'ra õ di za. Duré 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré 're ïdazadawa nhipese za'ra mono norĩ hã ítême 're danhisisi waihu'u mono õ di za oto. Ìbaihã na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi 're ïsimi'wara mono zém na, ïsisi, 're ïsimi'wara mono norĩ si, te za ítême 're sisisi, Pone'ërebã te na ïsisi ui'ééré ré mono hã.

Ñe romnhowa ïromhâimana mono hã, te ï'azabui mono hã.

22

¹ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã, tô õ hã ma tô duré ïzaprõ, â u'â hã te 'madâ'â da. Â u'â hã da te 're âhuri mono wa, dato sina 're ïdanomro u'âsi mono zé hã. Simhi zarob'a uptabi ne â zarob'a uptabi di, â u'â hã. Panho'u 're ïpraba za'ra mono ne, te 'Re ïhâimana u'âsi mono norĩ simasisizéb zahâpã hawi tipraba, Pone'ërebã me.

² 'Ri nho'õmo wa'wa, 'ri nhi'ridi ïnomro wa'wa, te tipraba. Duré wede hã â praba zaihã si'uiwa na ïsãna'rata si'uiwa hã te tame 're sa, ï'rã hã da te 're huri mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata, dato sina 're ïdanomro u'âsi mono zé hã. A'amo sidâpãsi ï'rãzé hã. Wahub sidâpãsi te 're 'rãi u'âsi. Duré ïsu hã daro mono bâ apã ãma 're ïdazéptã'â za'ra mono zéb da hã.

³ Duré marĩ ïwasédé hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ï'awê'õ pese mono hã, ïwa 're hâimana za'ra

mono õ di za, 'ri nho'õmo ãma hã. Duré 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're ìda'awẽ'õ pese mono hã ìwa 're dahâimana za'ra mono õ di za.

Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono norĩ simasisizé hã te za 're hâimana, Pone'ërebâi me, danhib'apito simasisizém ne hã, te te ãma 're ìda'ab'madâ'â u'âsi zahuré mono zéb da hã. Taha wa, te za ìsib'a'uuwẽ norĩ hã ãma 're wata u'âsi za'ra.

⁴ Te za duré ì'ubu hã te te siwi 're 'madâ'â u'âsi za'ra. Duré ìsisi na uihâ u'éré ré, te za 're hâimana za'ra.

⁵ Tamemhã 're mara waihu'u mono õ di za. 'Re robra waihu'u mono õ dâ'âsina, rob'uiwëzém na da te 're rob'uiwë za'ra mono õ di za oto. Duré bådâ hã te te 're rob'uiwë mono õ di za oto. Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ìhâimana u'âsi mono si te za te te dama 're rowa'a. Tawamhã ìsib'a'uuwẽ norĩ hã te za ìsadawa para pire na 're hâimana u'âsi za'ra, Õne u'âsi.

Ãne romhã ré ìromhâimana mono hã, ìnhotõ 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awaihu'u mono hã.

Zezi apã we timorizém na te te sina ìdapo're pu'uzé wasu'u

⁶ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã tô õ hã te duré ìma tinha, ãne:

— ãhã wasu'u hã tô sena. Tô sena wa, te za rob'umnhasi sina da te 're sazei pese za'ra, da te 're wawã za'ra mono ãna. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te tizadawa wasu'u'wa norĩ ma, Tipë'ëzani hã te te tãma 're anhomri, taha na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Ta hã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô hãiwa ãma tãma ìromhuri'wa hã we ìzatõ, tô sena za ìromhâimana mono zém na te aima awaihu'u sirõmo mono da, duré ìnhipai

u ĩsib'a'uwē norĩ ma, te aima ĩ'awaihu'u mono zéb zarina tãma waihu'u za'ra mono da. — Āne hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ĩma waihu'u.

⁷ Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô wapa, tizazei'wa norĩ te te ĩpo're pu'uzé hã. Āne te tinha:

— Ma'ãpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morĩ su apã. Āhã wasu'u hã tô sena, ĩbaihã na za ĩromhãimana mono zém na rob'ui'ééré hã ni'wa hã te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowé u'ãsi mono di za. — Āne te tinha, Zezusi hã.

⁸ Wa hã Zuwã hã wa tô ãne uburé marĩ hã te awapari. Wa tô duré ãne te ab'madã'ã. Tawamhã ãne te awapari mono pari, duré ãne hã te ab'madã'ã mono pari, wa tô hãiwa ãma romhuri'wai papara aime, ãma ĩwata da, za ĩromhãimana mono zém na te te ĩma ĩ'awaihu'u mono ãma.

⁹ Tane nherē, te sina ĩ'uwati, ãma ĩwata tō da. Āne te ĩma tinha:

— Tô'ã. Āne 'manharĩ tō. Wa hã asine, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa, wa 're ĩhãimana, duré asisãnwã norĩ ne hã, ĩwasu'uwē na te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono norĩ ne hã. Duré ãhã wasu'u na ĩ'arob'ui'ééré mono wapari pese 'wa norĩ ne hã wa hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa. Taha wa, ma'ãpé 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma si 're aiwata u'ãsi mono. — Āne te ãma ĩwada'u.

¹⁰ Tawamhã te duré ĩma tinha, ãne:

— Āhã wasu'u hã za ĩromhãimana mono zém na ĩ'arob'ui'ééré mono hã asima sawi ō di za. Āma ronomro ō ré, za romhãimana mono na dã'ásina, te za sō'awi dama 're ĩ'awaihu'u mo.

¹¹ Āne na za romhutu na ĩromhãimana mono zém na dama 're awaihu'u mono nherē, ni'wam norĩ

hã tiwasété si õne haré te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wamhã, õhõ na si ãma 're hãimana za'ra mono tô. Duré ni'wam norĩ hã tihãiba na 're hãimana siwamnarĩ u'âsi za'ra mono wamhã, õhõ na si ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono tô duré, rob'rãsutu u hã. Duré ni'wam norĩ hã te te 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra mono wamhã, wẽ u'âsi ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ìhãimana u'âsi mono ãma si 're nomro u'âsi mono wamhã, tô õhõ na si 're nomro u'âsi mono tô, rob'rãsutu u hã. — ãne hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ìma waihu'u.

¹² Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa, tizazei'wa norĩ te te ìpo're pu'uzé hã. ãne te tinha:

— Ma'ãpé waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morĩ su apã. We ìmorĩ wamhã, ìnhimipawa'ãbãzé hã wa za we ìsiré ti'ã, da te ìma 're ìromhuri wẽ za'ra mono zéb zarina te ãma da'apawa'ãbã mono da.

¹³ Wa hã duréihã marĩ õ ré hã wa tô 're ìhãimana. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherê, ìsarina ìsi'utõrĩ õ di za wa hã. Õne u'âsi, wa za 're ìhãimana u'âsi. — ãne Zezusihi mreme, te ìwapari hã.

¹⁴ Duré, ni'wam norĩ hã uza hãirã da, ti'uza te te 're ì'upsõi pese za'ra mono hã, ta norĩ ma si tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Tane tiwasété wi, 're ìsipizari za'ra mono hã, 'Re ìhãimana u'âsi mono, ìwasédé te te tãma 're ì'a'upsõi mono zé, te wasu'u, ì'uza hãirã hã. Ta norĩ si te za rob'rãi u'ã hã te te 're huri, da te 're huri mono wa, 'Re ìhãimana u'âsi mono 'rata ãma 're ìdanomro u'âsi mono zé hã. Ta norĩ si te za duré õne haré 'ri nho'õmo u 're sisisi, 'ridawa za'ëtê na, ni'wa te te tiwi sitob za'ra ãna.

¹⁵ Ni'wam norĩ si 'ri nho'õmo u 're sisisi waihu'u mono õ di za, marĩ ìwasété uptabi na 're ìdahãimana

wasété uptabi za'ra mono norĩ hã, duré simi'â na 're ãdahâimana za'ra mono norĩ hã, duré dahâiba na 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré dapãrĩ'wa norĩ hã, duré romhâiba 'manharĩ ãma, 'Re ãhâimana u'âsi mono upana 're ãdawata za'ra mono norĩ hã, duré sadawa nhipese ze te, uburé dama 're ãsadawa nhipese za'ra mono norĩ hã. Ta norĩ hã 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'ri nho'õmo u hã.

¹⁶ Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa. ãne te ãma tinha:

— Wa hã Zezusi, wa tô hãiwa ãma ãma ãma romhuri'wa hã we atẽme satõ, ã hã te ã'awaihu'u mono hã te te aima awaihu'u mono da, 'ri nho'õmo mono bâ ãzazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ u'âsi mono norĩ ma, awaihu'u mono da, ãsipai u. Wa hã apito Dawihi nhihudu, za ãsine ãpire na te 're ãda'ab'madã'ã mono da hã. Wa hã awẽ u, wasi wawẽ 're ro'o pese mono ré, da'ãma 're ã'awẽ za'ra mono ne, wa za romhâimanazép té, te dama 're apisutu, ãmama nhib'a'uwẽ norĩ ma. — ãne te duré ãma siwasu'u, Zezusi hã.

¹⁷ 'Re ãhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hã te Pone'ẽrebãi mro da me, dazõ 're hãrã u'âsi zahuré, ãne:

— We 're anomro aba mono, ã u'âsi u. — ãne te dazõ 're hãrã u'âsi zahuré.

Tawamhã ni'wam norĩ hã ãne hã te te 're wapari za'ra mono wa, ã u'âsi u 're nomro mono wamhã, te za duré ãhãrã zahuré na dazõ 're hãsi u'âsi.

Da te 're 'rubu za'ra mono wa, da te 're ã'ãhuri mono ne, ni'wam norĩ hã te te sima 're wẽ za'ra mono wamhã, te za tô ã u'âsi u 're nomro, te te 're ãhuri u'âsi mono da, wa'ãbã ãna. ã u'ã hã da te

're âhuri mono wa, 'Re îhâimana u'âsi mono 'rata 're îdanomro u'âsi mono zé.

Zuwã, te te dama ãma ãrob'ui'ére 'rãsutu zé wasu'u

¹⁸ Wa hã Zuwã hã, wa za oto ãma aipo're pu'u sirõmo za'ra wa'wa ãmreme pire na, ãhã wasu'u na, ã ãbaihã na, za ãromhâimana mono zém na te ã'arob'ui'ére mono hã, 're ãwapari za'ra wa'aba mono norĩ hã. Ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã siwa'ru sihawim na te te ãma 're sa'ëtê za'ra mono wamhã, te za 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te 're hã za'ra, ã ãbaihã na te te dama 're ãrob'manharĩ pipa mono zé ãsimi'wara mono zarina. Taha na, te za te te tãma 're sa'ëtê za'ra, ã'ahãri hã.

¹⁹ Duré ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã za ãromhâimana mono zém na te ã'arob'ui'ére mono hawimhã tô senai õ newa, te te 're sani za'ra mono wamhã, te za 'Re îhâimana u'âsi mono hã rob'rãi u'ã hã te te tiwi 're sawi za'ra, te te dame 're huri tô mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono 'rata rowê na 're danomro u'âsi tô mono da. Te za duré 'ri nho'u ãté hã ãwê uptabi hã te te tiwi 're sawi za'ra, ãwasédé hã ãwa 're îhâimana mono õ hã. ãhã na, wa tô ã ãbaihã na ãma rob'ui'ére pa, ã 'ri nho'õmo na hã, duré rob'rãi u'âsi na hã.

²⁰ Tawamhã Zezusi hã te duré ãrême ma siwasu'u, ã te ãma ã'arob'ui'ére mono na te te ãma ã'awaihu'u mono 'wa hã. ãne te siwasu'u:

— Tô sena, wa za wei morĩ su apã. — ãne te siwasu'u.

Tane tô. Wanhib'apito Zezusi apã we aimorĩ su'u tô.

²¹ Wa hã Zuwã hã wa za oto asawi za'ra wa'wa, ãrême ma. Wa ãsima te 're aiwê u'âsi za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezusi te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono da, duré te te 're aipawaptob u'âsi

za'ra wa'aba mono da. ãne wa aiãma te 're
rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa.

'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u
New Testament in Xavãnte (BR:xav:Xavãnte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavãnte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavãnte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavãnte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

744f0b3a-210f-53c7-b3a1-39b62617ba0c